ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ
Βρυσακίου 15 & Κλάδου, 105 55 Αθήνα
τηλ.: 210 3215 146/fax: 210 3215 147
e-mail: sadas-pea@tee.gr • www.sadas-pea.gr

'ARCHITEKTONES'
JOURNAL OF THE ASSOCIATION OF GREEK ARCHITECTS
Issue 84, Cycle B, April/May/June 2011
Vrysakiou 15 & Kladou, 105 55 Athens
tel.: +30 210 3215 146/fax: +30 210 3215 147

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
Πρόεδρος: **Ευάγγελος Λυρούδιας**
Αντιπρόεδρος: **Γιώργος Νικολάου**
Γεν. Γραμματέας: **Μαρία Κουρμπανά**
Ειδ. Γραμματέας: **Μυρτώ Δεσποτίδη**
Ταμίας: **Γαρυφαλιά Κοσμόγλου**
Μέλη: Δημήτρης Δούμας
Γιάννης Ζερβός
Αντώνης Μαούνης
Δημήτρης Μαραβέας
Κώστας Μπαρδάκης
Κώστας Μπελιμπασάκης
Γιάννης Πάνου
Ισίδωρος Σέμψης
Κώστας Τζατζάνης
Βασίλης Χατζηκίδης

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ
Ευάγγελος Λυρούδιας

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους. Οι επίσημες θέσεις του ΣΑΔΑΣ και των άλλων Συλλόγων Αρχιτεκτόνων δημοσιεύονται στη στήλη Δραστηριότητες του συλλόγου.

Τιμή τεύχους 0,003 €

ΕΚΔΟΤΗΣ
Σωτήρης Δημακόπουλος
ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΚΔΟΣΗΣ-ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΗ 3D Σ. Δημακοπούλου & ΣΙΑ ΕΕ
Καρνεάδου 20, 163 46 Ηλιούπολη
τηλ.: 210 9235 487-9
fax: 210 9222 743
ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Όλγα Σημαιοφορίδου
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Γιώργος Καλομηνίδης
ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
Βιργινία Παυλίδου
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ
Λάμπης Δορλής
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
Αρετή Κατή
Μέλπω Παπαδοπούλου
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
Νίκη Δανιηλίδου
DTP SERVICE
Sharpen
ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ
Αφοι Αθ. Τσακίρη ΑΕ
Κηφισού 18 ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210 5124 578, 210 5126 570
ΑΠΟΣΤΟΛΗ: Ευάγγελος Μοσχόφης

αρχιτέκτονες

Περιοδικό του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ | τεύχος 84 – περίοδος Β | Απρίλιος/Μάιος/Ιούνιος 2011

Εξώφυλλο: Παιδική ζωγραφιά από το πιλοτικό πρόγραμμα «Αρχιτεκτονική στα σχολεία», που παρουσιάστηκε στο πλαίσιο των παράλληλων εκδηλώσεων του 11ου ΠΑΣ
Επιμέλεια εξωφύλλου: Α. Κλειδωνάς

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ακριβή Αναγνωστάκη
Όλγα Βενετσιάνου
Στέλιος Γιαμαρέλος
Αριστοτέλης Δημητρακόπουλος
Μαρία Δόξα
Ιουλία Δρούγα
Διονύσης Καννάς
Νεκτάριος Κεφαλογιάννης
Αλέξανδρος Κλειδωνάς
Γεωργία Κότσαρη
Ειρήνη Κουφέλη
Παναγιώτης Κουμουνδούρος
Αμαλία Κωτσάκη
Έλενα Λαϊνά
Μιχάλης Λεφαντζής
Άννα Μελανίτου
Ναταλία Μπαζαίου
Βασιλική Παναγιωτοπούλου
Μάρω Σίνου
Ελένη Χρηστέα
Φραγκίσκα Χρυσολούρη

Υπεύθυνοι από Δ.Σ.:
Μυρτώ Δεσποτίδη
Γιώργος Νικολάου
Γραμματεία Σ.Ε.: **Στέλλα Ρίζου**

Περιεχόμενα

12 ***Π.Κ. Κουμουνδούρος,*** «11ο Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Συνέδριο: "Επάγγελμα" της αγοράς ή "λειτούργημα" για τις λαϊκές ανάγκες;»
19 ***Β. Παναγιωτοπούλου,*** «Ένα συνέδριο. Μια μαύρη τρύπα + λίγες ανεμώνες ελπίδας»
22 ***Μ. Δεσποτίδη,*** «Επειδή γράφτηκαν πολλά...»
24 ***Ε. Λυρούδιας,*** «Εισήγηση - Ερωτήματα στο Στρογγυλό Τραπέζι "Θεσμοί-Πολιτικές-Αρχιτεκτονική"»
25 «Συνόψεις θεματικών ενοτήτων»
35 ***Μ. Δεσποτίδη,*** «Παράλληλες εκδηλώσεις»
37 ***Δ. Αμπακούμκιν,*** «Πρόγραμμα "Αρχιτεκτονική στα Σχολεία"»
40 ***Α. Κωτσάκη,*** «Πανελλήνιος Φοιτητικός Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός "Το Γραφείο του Αρχιτέκτονα"»
41 «Παντελώς Άγνωστοι "Το απρόβλεπτο"»
42 «Βραβεία Αρχιτεκτονικής 2010»

Η Σ.Ε. ενημερώνει όλους τους συναδέλφους που επιθυμούν να αποστείλουν υλικό, να τηρούν τις αναγκαίες τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν για το περιοδικό.
Κάθε συνάδελφος που εκδηλώνει την πρόθεσή του για αρθρογραφία στα προγραμματισμένα αφιερώματα πρέπει να αποστέλει πρώτα ενημερωτική περίληψη του άρθρου του.
ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΜΕΝΑ ΣΕ CD ΚΑΙ ΝΑ ΣΥΝΟΔΕΥΟΝΤΑΙ ΑΠΟ PRINT-OUT ΚΑΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ. ΓΙΑ ΑΡΘΡΑ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΩΝ Η ΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΥΜΑΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟ 1000-1200 ΛΕΞΕΙΣ (ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ Η ΤΩΝ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ), ΓΙΑ ΑΡΘΡΑ ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ 700 ΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ 400 ΛΕΞΕΙΣ.
ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΗ Σ.Ε. ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΝΑ ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ. ΤΟ ΙΔΙΟ ΙΣΧΥΕΙ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΓΙΑ ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ.
Θα είναι πολύ χρήσιμο για όλους το περιοδικό να ΔΙΑΒΑΖΕΤΑΙ και να ασκείται κριτική για το περιεχόμενο και την εμφάνισή του από όλους τους συναδέλφους.

«Το περιοδικό 'Αρχιτέκτονες' για το 11ο ΠΑΣ»

Παίρνοντας στα χέρια μας, το περιοδικό «Αρχιτέκτονες» τεύχος 82, διαπιστώσαμε το πρόγραμμα του επικείμενου 11ου ΠΑΣ, να κατέχει τη θέση ύλης. Προφανώς η αναγραφή των ονομάτων των μελών της Συντακτικής Επιτροπής, ήταν τυπογραφικό λάθος.
Για το τεύχος 83, του περιοδικού «Αρχιτέκτονες», η Συντακτική Επιτροπή είχε λάβει την απόφαση να επιμεληθεί ένα αφιέρωμα με τίτλο «Με αφορμή το 11ο Συνέδριο». Όπως είναι σαφές και από τον τίτλο, δεν υπήρχε πρόθεση να αναδημοσιευτεί ύλη που ανακοινώθηκε στα πλαίσια του Συνεδρίου, καθώς τον ρόλο αυτό αναλαμβάνει η έκδοση των πρακτικών που θα ακολουθήσει.
Αντ' αυτού, το τεύχος εκδόθηκε με άλλο τίτλο, άλλο εξώφυλλο και διαφοροποιημένη ύλη, η οποία κάλυπτε μέρος των τεκταινόμενων του Συνεδρίου. Το μόνο μέρος, του περιεχομένου του τεύχους 83, που ήταν επιλογή και προϊόν της επιμέλειας της Συντακτικής Επιτροπής ήταν η συζήτηση με τους κ.κ. Κ. Δεκαβάλλα, Τ. Μπίρη και Δ. Φατούρο, η οποία δημοσιεύτηκε με τον τίτλο: «Περί συνεδρίων».
Αντίστοιχα, στο παρόν τεύχος 84, δημοσιεύονται με ευθύνη της Συντακτικής Επιτροπής, άρθρα που δεν συμπεριλήφθηκαν στο προηγούμενο.
Στο καθεστώς ασάφειας, στο οποίο καλείται να λειτουργήσει η Συντακτική Επιτροπή του περιοδικού, έχοντας να αντιμετωπίσει πρακτικά ζητήματα –κανονικότητα της έκδοσης των τευχών, μειωμένη διαθεσιμότητα σελίδων, κ.τ.λ.–, προστίθενται και πρακτικές, που διασαλεύουν τον ρόλο της, ως υπεύθυνης της ύλης που δημοσιεύεται.
Παρ' όλα αυτά θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε για την διατήρηση του περιοδικού ως πεδίου παραγωγής λόγου και διαλόγου, που στοχεύει και συμπεριλαμβάνει το σύνολο των μελών του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων.

Κριτικά σχόλια για το 11ο ΠΑΣ

ΙΙο Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Συνέδριο:
«Επάγγελμα» της αγοράς ή «λειτούργημα» για τις λαϊκές ανάγκες;

*του **Παναγιώτη Κ. Κουμουνδούρου,** αρχιτέκτονα*

Ι. Αντί προλόγου

-Μετά από έντεκα και κάτι χρόνια, διεξήχθη στις 17 με 20 του Μάρτη 2011, το ΙΙο Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Συνέδριο (εφεξής ΠΑΣ), στο Ζάππειο Μέγαρο των Αθηνών. Επειδή οι καιροί είναι πολύ δύσκολοι (για τους πολλούς...) και κανείς δεν γνωρίζει τι μπορεί να συμβεί από στιγμή σε στιγμή στις ζωές των ανθρώπων του λαού, και επειδή το συνέδριο αυτό άφησε περισσότερα αναπάντητα ερωτήματα για το «επάγγελμα» κι όχι μόνο, θα επιδιώξουμε να κάνουμε έναν πρώτο 'απολογισμό' και 'σκιαγράφηση' και για τον ιστορικό και για τον ποιητή στη «Τράπεζα (εάν θα υπάρχουν 'τέτοιες' σαν τις σημερινές...) του Μέλλοντος», αλλά και για τον αγωνιστή αρχιτέκτονα κι όχι μόνο, της επόμενης μέρας... του συνεδρίου.

-Επειδή το 'συνέδριο' αυτό είχε πολλές ιδιορρυθμίες και πέρασε από αρκετά κύματα πριν φτάσει στην υλοποίησή του, θεωρούμε ότι θα ήταν πολύ χρήσιμο κι άμεσα και μελλοντικά να καταγραφούν τα διάφορα 'αντικειμενικά' δεδομένα που προηγήθηκαν και πώς αυτά οδήγησαν στη διεξαγωγή του κ.λπ. Τα διάφορα δεδομένα δεν είναι τόσο ευρέως γνωστά γιατί πολλά στοιχεία κι ενέργειες κάποιων... από σκοπιμότητα είτε αποσιωπήθηκαν είτε διαστρεβλώθηκαν συστηματικά, ή ακόμα χειρότερα γιατί η *κακή* ή και η *μονομερής* 'εκμετάλλευση' του συνεδρίου κι οι διάφορες εκκρεμότητες του 'απολογισμού' του... συνεχίζονται και σήμερα.

-Φυσικά, η πολιτική γενικά, η οικονομική κρίση ειδικά, η συγκυρία και ο σημερινός άσχετος συσχετισμός δύναμης των διαφόρων 'παρατάξεων' στο Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ συνέβαλε καθοριστικά στον 'οριστικό' (και σε μέγιστο βαθμό) παρασκηνιακό τρόπο, που 'οργανώθηκε' το ΙΙο ΠΑΣ, η 'θεματολογία' του και φυσικά η διεξαγωγή του. Αλλά και η συνεπακόλουθη συνολική *ουσιαστική* συμμετοχή στις διάφορες επιτροπές του ('οργανωτική' και 'τιμητική'), των εισηγητών (προσκλημένων και μη...), οι *επιλογές* των ομιλητών στα διάφορα 'στρογγυλά τραπέζια' του συνεδρίου, αλλά και αρκετών ομιλητών των έξη (6) 'προσυνεδριακών ημερίδων', των δημοσιευμένων ή μη 'συνόψεων' και λοιπών 'συμπερασμάτων' κ.λπ., ήταν πολύ κατώτερες των περιστάσεων. Η συμβολή, (η πρωτοβουλία στο θέμα) και η συμμετοχή του περιοδικού 'Αρχιτέκτονες', στην οργάνωση και διεξαγωγή του συνεδρίου, στην καλύτερη περίπτωση, αγνοήθηκε, υποβαθμίστηκε ή και πολεμήθηκε... στα φανερά και στα κρυφά...

-Ίσως κάποιος τώρα ισχυριστεί ότι όλα αυτά είναι φυσιολογικά κι αναμενόμενα!!! Ναι, για ποιον όμως;;; Αν δεκτούμε ότι όλοι είχαν 'καλές προθέσεις', δεν πρέπει να κρίνουμε λοιπόν και από τα αποτελέσματα, ποιον η ποιους ωφέλησε αυτό το συνέδριο και ποιους έβλαψε;;;

-Όπως ήδη γράψαμε, θα δώσουμε έμφαση πρώτα-παραπέμποντας σε όσα αντικειμενικά στοιχεία, 'ντοκουμέντα', κριτικές συναδέλφων και όσα άλλα δεδομένα της διαδρομής του ΙΙου ΠΑΣ μπορέσαμε να συγκεντρώσουμε, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν θα κάνουμε και την ανάλογη 'υποκειμενική' κριτική μας, βασισμένη όμως στα πραγματικά δεδομένα και αιτίες, όπως τις βιώσαμε (από κοντά), μέσα από την όποια 'όργανωτική' και 'εισηγητική' μας συμμετοχή και παρουσία. Δεύτερον θα αναφερθούμε και σε όποια τυχόν (πρώτα), συμπεράσματα κατά την ταπεινή μας άποψη, οδηγούν αυτές οι αιτίες το 'επάγγελμα' ή το 'λειτούργημα' ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ, την ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, κι όχι μόνο.

2. Ο λοξός δρόμος προς το ΙΙο ΠΑΣ

-Ακολουθούν παρακάτω (λόγω χώρου κ.λπ.), ότι θεωρούμε σαν τις σημαντικότερες φάσεις.

-Η 'σέντρα'-το εναρκτήριο λάκτισμα, του ΙΙου ΠΑΣ, ξεκίνησε από το ίδιο θέμα-αφιέρωμα, στο περιοδικό 'Αρχιτέκτονες', αρχές του 2007 [1].

-Η πρώτη εμφάνιση της 'θεματολογίας' του ΙΙου ΠΑΣ, αποφασίστηκε κατά την 28η συνεδρίαση του (προηγούμενου), Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ στις 7-3-2007 [2].

-Σχεδόν 3 χρόνια μετά, στις 13-1-2010 και στις 27-1-2010 μπαίνει σαν θέμα το ΙΙο ΠΑΣ

-2-2-2010, γίνεται η πρώτη σημαντική κοινή σύσκεψη τριών Μονίμων Επιτροπών (Μ.Ε.) του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ (οι Β 2, Β 4 και Γ 3), με θέμα το συνέδριο και τις βασικές παραμέτρους του. Εδώ για πρώτη φορά εμφανίζεται (από τον πρόεδρο του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ) και ένας επίδοξος 'διοργανωτής' του ΙΙου ΠΑΣ, ο κ. Σωκράτης Ξανθόπουλος.

Ο πρόεδρος ορίζει ο ίδιος (επί τόπο) τη συνάδελφο Ε. Κουφέλη σαν 'σύνδεσμο' του συλλόγου με τον τελευταίο... Στη σύσκεψη αυτή ο γράφων καταθέτει προφορικά και γραπτά τις απόψεις/προτάσεις της «Πανεπιστημονικής Αρχιτεκτόνων», με τέσσερεις (4) αναγκαίες θεματικές ενότητες για το ΙΙο ΠΑΣ.

-12-2-2010, ο σύλλογος στέλνει έγγραφο προς την Υπουργό ΥΠΕΚΑ για στήριξη του ΙΙου.

-17-2-2010, γίνεται Δ.Σ. με θέμα 'οργανωτικά' του ΙΙου.

-23-2-2010, το Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ με δελτίο τύπου (Α.Π. 40006/23-3-2010), ανακοινώνει τον τίτλο και τις θεματικές ενότητες του ΙΙου ΠΑΣ καθώς και τρεις επιτροπές (Τιμητική, Οργανωτική και Υποστηρικτική) για το συνέδριο. Την ίδια μέρα, ο γράφων ζητά από τη γραμματεία να του δοθεί η λίστα με τα ονόματα της επιτροπής για το ΙΙο ΠΑΣ

-Το Ε.Δ. του ΤΕΕ (τεύχος #2574/1-3-2010), έχει ανακοίνωση του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ ότι έγινε... η εκδήλωση στις 12-3-2010 (!). Η ίδια 'ανακοίνωση' πληροφορεί ότι οι θεματικές ενότητες του ΙΙου ΠΑΣ «...έχουν ορισθεί ως εξής:...»!!!

-Ενόψει της συνεδρίασης του Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ στις 3-3-2010 (συνέχεια εκείνης της 17-2-2010), με θέμα και το ΙΙο ΠΑΣ, ο γράφων καταθέτει προς τον Πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, ένα εκτενές υπόμνημα για όλα τα προηγηθέντα τον προηγούμενο μήνα και επαναλαμβάνει τις γραπτές προτάσεις της 'Πανεπιστημονικής' [3]. Δίδονται στον γράφοντα τα οκτώ ονόματα της 'Μόνιμης Επιτροπής' (Μ.Ε.) του συλλόγου για το ΙΙο ΠΑΣ.

-10-3-2010, γίνεται Δ.Σ. με θέμα 'οργανωτικά' του ΙΙου.

-2-3-2010, γίνεται η *Ιη Προσυνεδριακή Ημερίδα*, στην Αθήνα (Δελτίο Τύπου με Α.Π. 40237/31-3-2010). Στην ημερίδα αυτή αναφέρονται οι στόχοι του ΙΙου ΠΑΣ και του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ που απευθύνεται στην ελληνική κοινωνία, για το «... ξεκαθάρισμα των ρόλων των τεχνικών...» και «...τη διεύρυνση του ρόλου των αρχιτεκτόνων και της αρχιτεκτονικής...». Ο Πρόεδρος του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, συνάδελφος κ. Ε. Λυρούδιας (εφεξής Ε.Λ.), φροντίζει στην εισαγωγική του ομιλία, να τοποθετήσει (με άποψή του), τον ρόλο αυτό μέσα στον «...σύγχρονο διεθνή αναπτυξιακό προσανατολισμό, γνωστό σαν PPP (People-Planet-Profit)...»!

-24-3-2010, γίνεται Δ.Σ. με θέμα 'οργανωτικά' του ΙΙου.

-28-4-2010, το Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, αποφάσισε τη διεξαγωγή του ΙΙου ΠΑΣ με θέμα: «Επάγγελμα Αρχιτέκτων», στις 17-20 Μαρτίου 2011, στην Αθήνα (Δελτίο Τύπου, με Α.Π. 40461/11-5-2010)! Το θέμα ΙΙο ΠΑΣ, επανέρχεται στο Δ.Σ. στις 12-5-2010, αλλά δεν συζητιέται επειδή έλλειπε κάποιο... μέλος του Δ.Σ., είπε το προεδρείο.

-Σε σημαντική σύσκεψη των 'ενδιαφερομένων' για το ΙΙο ΠΑΣ στις 19-5-2010, ο Ε.Λ., 'ανακοινώνει' μεταξύ άλλων ότι έχει εξουσιοδότηση του Δ.Σ. από τον Γενάρη (του 2010), για τη διεξαγωγή του ΙΙου ΠΑΣ και ότι όλες οι 'αποφάσεις' πάρθηκαν από το προηγούμενο συμβούλιο... Παρών και ο διοργανωτής (πλέον...), κ. Ξανθόπουλος που μιλάει γενικά για τη χρηματοδότηση και την οργάνωση του ΙΙου ΠΑΣ κ.λπ. Ο Ε.Λ. λέει ότι από το ΤΕΕ θα έχουμε (ενίσχυση) 180.000,00€ και ότι ο συνολικός προϋπολογισμός θα είναι 400.000,00€. Ο ίδιος κάνει πρόταση για χρηματική «είσοδο», ενώ ο κ. Ξανθόπουλος διαβεβαιώνει ότι ο σύλλογος θα πάρει (και χρήματα) από το 'περίσσευμα'... της διοργάνωσης (βλέπε παρακάτω για εξελίξεις, «συμφωνίες»... και 'απολογισμό').

-Στην επόμενη συνεδρίαση του Δ.Σ. στις 26-5-2010, το ΙΙο ΠΑΣ συζητιέται...προς στο τέλος με (επί τόπου) προτάσεις μελών για την Ο.Ε. Ο γράφων ζητά τον λόγο, αλλά ο Ε.Λ. δεν του τον δίνει, απλώς λέει «Καληνύχτα» και κλείνει τη συνεδρίαση... Στις 27-5-2010 η γραμματεία του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, στέλνει με επισύναψη τη 'γνωστή' θεματολογία του 2007.

-2-6-2010, διαβιβάζεται από τη γραμματεία του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, ο πρώτος (προσωρινός), πίνακας της Ο.Ε., με σαράντα (40) μέλη. Αυτή απαρτίζεται από τον Ε.Λ. ως πρόεδρο, 7 μέλη του Δ.Σ., 6 μέλη από το ΤΕΕ, 2 μέλη από το ΣΑΘ, 9 μέλη από τη Μ.Ε. και 15 που πρότεινε το Δ.Σ. στις 26-5-2010. Την ίδια μέρα, με καυστική δήλωσή του προς το Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, ο πρώην πρόεδρος του Συλλόγου Χρήστος Σελιανίτης, ζητά να μην συμπεριληφθεί το όνομά του σε κάποια «προσωρινή τιμητική επιτροπή» του ΙΙου ΠΑΣ!

-8-6-2010, στη 3η συνεδρίαση της Μ.Ε. του ΙΙου ΠΑΣ, συζητιούνται τα διάφορα θέματα, ενδεικτικά: Ο Ε.Λ. λέει ότι το ΤΕΕ δεν μας έδωσε φράγκο! Ο Θ.Κ. Παππάς ρωτά ποια θα είναι η Ο.Ε... Η Α. Κωτσάκη λέει, η θεματολογία είναι σοβαρό θέμα και χρειάζεται πολύ δουλειά, ενώ ο Τ. Γεωργακόπουλος λέει, θέλω μπροστά μου να δω ένα χαρτί «ΣΥΜΒΑΣΗΣ» οργάνωσης του συνεδρίου με ρήτρες, εκταμιεύσεις κ.λπ. Τι σύμπτωση: Την ίδια μέρα (!), υπογράφεται η «ΣΥΜΒΑΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ» (5 σελίδων), μεταξύ του «ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ» και της Ομόρρυθμης Εταιρίας "LINE ADVERTISING", του κ. Σ. Ξανθόπουλου, με έδρα στον Πειραιά. Να σημειωθεί εδώ *εμφατικά* ότι το κείμενο αυτό το έλαβε ο γράφων (κι όχι μόνο...), *ένα χρόνο μετά*..., ενώ το ζητούσαν όλοι στον σύλλογο-Δ.Σ. και στις επιτροπές, από πέρυσι!!!

-9-6-2010, ο συνάδελφος Θ. Κ. Παππάς, στέλνει επιστολή προς το Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ και τη Μ.Ε. του ΙΙου ΠΑΣ με θέμα: «ΙΙο Συνέδριο. Σκέψεις για επείγουσες αντιμετωπίσεις».

-Από τα παραπάνω κ.λπ. γίνεται φανερό, ότι όλα έχουν 'προαποφασιστεί' από το Δ.Σ. (που έχει και την καίρια ευθύνη, ούτως ή άλλως), – όλες οι αποφάσεις ήταν ειλημμένες...όπως λένε. Με την εισήγηση των 'θεμάτων' κάθε φορά από τον Ε.Λ. να μπαίνουν στο τραπέζι χωρίς προηγούμενη γνώση κάθε 'πρότασης', ουσιαστικά απλώς γινόταν 'ενημέρωση' της άγνωστης αρχικά και στη συνέχεια πλατιάς... Ο.Ε.(!), με στόχο την τυπική συναίνεσή της. Όσο για τις διάφορες επιτροπές κ.λπ. που αναφέρονται, ήδη φαίνεται ότι μάλλον θα παίξουν ένα διακοσμητικό ρόλο... σε όλα τα θέματα... πλην ελαχίστων ατόμων, όπως θα φανεί και πιο κάτω.

-11-6-2010, γίνεται η... *3η Προσυνεδριακή Ημερίδα*, στη Χίο. Ο συνάδελφος Αλέξανδρος Ν. Τομπάζης, ανακηρύσσεται επίτιμος δημότης Δήμου Χίου.

-6-7-2010, γίνεται η... *2η Προσυνεδριακή Ημερίδα*, (Δελτίο Τύπου, Α.Π. 23-6-2010), «...στον Πειραιά στα Καμίνια...», αλλά με πολύ «...φτώχεια, καλή καρδιά, μα και γκρίνια...». Το διαχειριστικό 'θέμα' της ημερίδας μέσα από την πράσινη περιβαλλοντική πολιτική, δείχνει με πόσες αυταπάτες ακόμα πολλοί συνάδελφοι αντιλαμβάνονται τη «προσαρμογή» του ρόλου μας στις σημερινές συνθήκες διαβίωσης και διεθνούς κρίσης του συστήματος. Ο Ε.Λ. π.χ. κατηγόρησε τον Προμηθέα για τη «ζημιά» που έκανε φέρνοντας τη φωτιά στη γη (δεν είπε όμως ότι την 'έκλεψε' από τον αρχιπλουτοκράτη της εποχής Δία) και μίλησα πάλι για μια εικόνα, αυτή των τριών "P". Εδώ έχουμε μια τραγική ειρωνεία, αφού όλα δείχνουν και σήμερα ότι το τρίτο "P" (profit) φέρνει το τέταρτο "P" (perish = «αφανισμό»), των πρώτων δυο "P" (people & planet). Στη συνέχεια ακολούθησε και η προγραμματισμένη συνεδρίαση της Ο.Ε. του ΙΙου. Εδώ έγιναν κάποιες μικροαλλαγές στη 'τελική' θεματολογία, προτάθηκαν τα ονόματα των υποεπιτροπών...και

το προσωρινό αναλυτικό χρονοδιάγραμμα του συνεδρίου. Από τις τρεις αφίσες (του συνεδρίου), που εκτέθηκαν καμιά δεν εγκρίθηκε από τους 33-35 μόνο... παρόντες στην εκδήλωση. Η Ο.Ε. έφτασε τα 48 μέλη...Τελικά ο Ε.Λ. φαίνεται επέλεξε μόνος του την επομένη... τη μια από τις τρεις (3), αυτή που είχε καταργήσει και το γνωστό γραφικό σήμα του συλλόγου... (βλέπε και σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα/υπόμνημα) [4], [5].

-19-7-2010, γίνεται νέα συνάντηση της Ο.Ε. με παραπέρα ανάπτυξη της θεματολογίας και υποβολή ονομάτων...(εκεί επί τόπου...), για συμμετοχή στην τιμητική επιτροπή.

-20-7-2010, ανακοινώνεται η «Πρόσκληση για υποβολή συμμετοχών στο 11ο ΠΑΣ», (Δελτίο Τύπου, με Α.Π. 40866, Αθήνα, 20-7-2010) και γίνεται ανάρτηση στην ιστοσελίδα...

-Στις 21-7-2010, ο ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ οργανώνει στον Αθλητικό Όμιλο Κηφισιάς, δείπνο προς τιμήν των εκπροσώπων Τύπου, ενόψει του 11ου ΠΑΣ, με την οργανωτική υποστήριξη της "Energy Line SA". Προς το παρών, δεν έχουμε λίστα των παρευρεθέντων στην εκδήλωση αυτή...

-Εδώ πρέπει να ανοίξουμε μια παρένθεση, γιατί από τα παραπάνω μπορεί να νομίσει κανείς ότι όλα για το συνέδριο προχωράνε ομαλά κ.λπ. Φυσικά δεν είναι έτσι, γιατί το κλίμα είναι γενικά πολύ αμφίρροπο για το αν και πώς θα γίνει το συνέδριο, γιατί προφανώς παίζονται πολλά χοντρά παιχνίδια κι υπάρχει κι έντονο παρασκήνιο. Ενώ κάποιοι (κυρίως φιλοκυβερνητικοί), δεν φαίνονται να το θέλουν ή το παίζουν 'αδιάφοροι' και 'ελεύθεροι'... προσδοκώντας ίσως να το κάνουν οι ίδιοι εφόσον κερδίσουν τις επόμενες εκλογές του ΤΕΕ, του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ..., κάποιοι άλλοι (π.χ. ο Ε.Λ. και οι 'συν' αυτόν) έχουν τις δικές τους βλέψεις [6].

-26-7-2010, η γραμματεία μας στέλνει 2 σχετικά άρθρα για το 11ο, από τον τύπο [7], [8].

-17-9-2010, γίνεται η *4η Προσυνεδριακή Ημερίδα*, στις Σέρρες. Μέσα στον Σεπτέμβρη γίνεται και σκληρή 'επερώτηση' στο Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ από μέλη του για το περιεχόμενο και την εν γένει οργάνωση του 11ου ΠΑΣ.

-30-9-2010, έχουμε νέα συνεδρίαση της Ο.Ε. Γίνεται 'ενημέρωση' δυο μελών της Διοικούσας του ΤΕΕ (και 'συνδιοργανωτή' του συνεδρίου), για τα 'οικονομικά' χάλια του τελευταίου... Αναφέρεται από το προεδρείο, ότι ο ΥΠΕΚΑ που θα είναι η 'αιγίδα' του συνεδρίου θα υπογράψει τη σύμβαση με το Ζάππειο, για να κερδίσουμε το 20%... Επίσης 'αποφασίζεται' (επί τόπου, ως συνήθως...), οι συνάδελφοι Λυρούδιας, Νικολάου, Ζερβός και Σέμψης να είναι η 'οικονομική επιτροπή' και η Αγγελική με τη Στέλλα να αναλάβουν τη 'γραμματεία' του 11ου ΠΑΣ. Ο γράφων ρώτησε τι γίνεται με το περιοδικό μας ('Αρχιτέκτονες'); Η απάντηση της Γ.Γ. συναδέλφου Μ. Κουρμπανά ήταν, ότι θα πάει πίσω δυο μήνες...!

-Στη συνέχεια με το Α.Π. 41383/4-8-2010, ανακοινώνονται οι «Καταληκτικές σημαντικές ημερομηνίες για το 11ο ΠΑΣ» από την προηγούμενη Ο.Ε.

-Η 'διαδικασία' και το 'ενδιαφέρον' για το 11ου ΠΑΣ προχωράει..., είτε πραγματικό είτε όψιμο. Το ίδιο κι η κριτική συναδέλφων για τη 'θεματολογία', τη χρηματική του 'είσοδο' κι όχι μόνο, συνεχίζεται (βλέπε επιστολή προς ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ με Α.Π. 41535/20-10-2010), [9], [10] και [11], [12].

-10-11-2010, ανακοινώνονται (Α.Π. 41735/11-11-2010) και οι λεγόμενες 'παράλληλες εκδηλώσεις' με διάφορα βραβεία κ.λπ. στα πλαίσια του 11ου ΠΑΣ.

-12-11-2010, συνεδριάζει η Ο.Ε. με τρία θέματα ημερήσιας διάταξης αυτή τη φορά (απολογισμός... υποεπιτροπών, αξιολόγηση πορείας... και διάφορα οργανωτικά). Μέχρι τη μέρα εκείνη... είχαν κατατεθεί 112 περιλήψεις εισηγήσεων. Ο Ε.Λ. αναφέρει ότι η απόφαση του 'συνδιοργανωτή' ΤΕΕ (Μάρτιος 2010), δεν προβλέπει ποσό για το 11ο ΠΑΣ, ενώ ο τρέχον προϋπολογισμός για το συνέδριο έχει κατέβει...στα 180.000,00€ και ότι μέσα σ' αυτά είναι και τα 26.825,00€ του Ζαππείου. Μερικοί θυμούνται ότι για το συνέδριο «ρομποτικής» π.χ. στη Πάτρα, το ΤΕΕ έδωσε 70.000,00€, ενώ έχει δώσει και πολύ περισσότερα για άλλα... συνέδρια!

-1-12-2010, συνεδριάζει η Ο.Ε. με παρόντα και δυο μέλη της της Τ.Ε. τους συναδέλφους Αμούργη και Πανέτσο.

-8-12-2010, πριν την έναρξη της συνεδρίασης του Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, το ΝΚΑ κατέθεσε πρόταση μομφής κατά του Ε.Λ. Αυτή αναφέρει μεταξύ άλλων ότι «Αυθαιρετεί συστηματικά ως προς τη διοργάνωση του συνεδρίου.» [13]. Αν και το κατηγορητήριο είναι βάσιμο (όπως το βίωσα και σαν μέλος της Ο.Ε.), το θέμα δεν είναι προσωπικό, όπως πολύ σωστά υποστηρίζει και η «Πανεπιστημονική Αρχιτεκτόνων». Η ευθύνη για τις πράξεις του προέδρου είναι συλλογική, όλων αυτών (ΠΑΣΟΚ-ΝΔ-ΣΥΝ), που τον στηρίζουν στο Δ.Σ., αφού είτε εγκρίνουν είτε ανέχονται ότι κάνει, όπως φαίνεται απ' όλα τα παραπάνω και παρακάτω.

-18-12-2010, έγινε η *5η Προσυνεδριακή Ημερίδα*, στη Πάτρα.

-21-1-2011, γίνεται η πρώτη συνεδρίαση της Ο.Ε. για το 2011. Ο Ε.Λ. επιβεβαιώνει τα 27.000,00€ του ΤΕΕ για το 11ο. Ο κ. Σ. Ξανθόπουλος λέει ότι έχει μαζέψει 200.000,00€. Ο συνάδελφος Τάσσος Μπίρης (μέλος της Τ.Ε.), ζητά 'ο σύλλογος μαχητικά να θέσει θέματα' κ.λπ. Παρουσιάζεται το πρώτο *σχέδιο* προγράμματος του 11ου ΠΑΣ με 155 εισηγητές... και εισηγήσεις των 15 και 10 λεπτών... [14]. Ο συνάδελφος Μ. Λεφαντζής αναφέρει την πρόταση της Σ.Ε. του περιοδικού μας για 'στρογγυλό τραπέζι', με θέμα Αρχιτεκτονική, εκδόσεις, Τύπος, ΜΜΕ κ.λπ. Ο γράφων τονίζει τη σημασία του να υπάρχει *τουλάχιστον* μια προοδευτική-αριστερή-κομμουνιστική φωνή/άποψη/εκπροσώπηση στα 'στρογγυλά τραπέζια'. Αυτό αγνοήθηκε και το αποτέλεσμα θα φανεί με φωνές κ.λπ. στη 'διεξαγωγή', βλέπε πιο κάτω...

-23-1-2011, γίνεται η 3η τακτική σύγκληση της Αντιπροσωπείας ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ. Το 4ο θέμα της ημερήσιας διάταξης αφορά το 11ο ΠΑΣ. Ο Ε.Λ. αναφέρει ότι για το συνέδριο είχε στήριξη από το Δ.Σ. για το άνοιγμα στην 'αγορά' και ότι η 'πληρωμή' επίσης πάρθηκε από το Δ.Σ. Η Αντιπροσωπεία όμως έχει πολύ διαφορετική/αντίθετη άποψη στο θέμα της οικονομικής συμμετοχής, όπως φαίνεται κι από τη σκληρή επιστολή που στέλνει ο Αντιπρόεδρος... [15]. Η 'Πανεπιστημονική Αρχιτεκτόνων' με γραπτό της κείμενο εκτιμά ότι «Ο 'οργανωτικός' ευτελισμός της δράσης του Δ.Σ. αποτυπώνει... την πολιτική κυριαρχία των δυνάμεων ΠΑΣΟΚ-ΝΔ-ΣΥΝ» και ότι σε αυτό οφείλεται «Η παραγκώνιση και η ουσιαστικά τυπική λειτουργία της οργανωτικής επιτροπής». *Για περισσότερα στοιχεία και σχετικά έγγραφα βλέπε:* [16 Α,Β,Γ].

Ο Μάκης Παπαδόπουλος, υπεύθυνος του Τμήματος Οικονομίας της Κ.Ε. του ΚΚΕ, απευθύνοντας χαιρετισμό κατά την έναρξη του 11ου ΠΑΣ

-12-2-2011, έγινε η *6η Προσυνεδριακή Ημερίδα*, στη Λάρισα.

-24-2-2011, το Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ στέλνει ηλεκτρονικά το πρόγραμμα του 11ου ΠΑΣ, αναφέροντας ότι η σειρά των εισηγήσεων δεν είναι οριστική... [17], [18]. Την επόμενη μέρα ο γράφων στέλνει 'απάντηση' στη χθεσινή κοινοποίηση ρωτώντας μεταξύ άλλων: 1). Πότε θα 'χουμε το πρόγραμμα της 1ης μέρας, 2). Γιατί δεν υπάρχει απολογισμός της 2ης και 4ης θεματικής ενότητας, 3). Πότε θα αποφασιστεί πώς και ποιος θα κάνει τον τελικό 'απολογισμό' του συνεδρίου κ.λπ. Εδώ χρειάζεται μια άλλη παρένθεση για τα 'θέματα' της 'θεματολογίας'. Πρώτον, η 'θεματολογία' κι ο 'τίτλος' του 2007 δεν ήταν όλα τόσο επίκαιρα, το 2010 ή το 2011. Δεύτερον από τους 157-162 εισηγητές που προέκυψαν..., οι 30 περίπου δήλωσαν ή βρέθηκαν αυστηρά μέσα στη στενή θεματολογία του 'επαγγέλματος'. Έτσι χρειάστηκαν οι φιλότιμες προσπάθειες 2-3 συναδέλφων για να επαναπροσδιορίσουν τη 'δύσκολη' ομαδοποίηση των 'εισηγήσεων' θεματολογικά, τη τελευταία στιγμή! Τελικά το Δ.Σ. και το προεδρείο του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ 'επέλεξε' τα 'προεδρεία' των θεματικών ενοτήτων, αλλά και τις περισσότερες συμμετοχές στα 'στρογγυλά τραπέζια' εντελώς 'ιδιόρρυθμα' και με τα δικά του κριτήρια κι αυτό εξηγεί πολλά απ' τα ατυχή αποτελέσματα στη συνέχεια-στη διεξαγωγή του συνεδρίου κ.λπ. [17], [18].

-Στις 11 Μαρτίου 2011, οι συνάδελφοι Κ. Τζατζάνης και Α. Αυγερινού, βλέποντας το πρόγραμμα του συνεδρίου κι' επειδή στα αιτήματα που τέθηκαν δεν υπήξε καμιά ανταπόκριση [16], κοινοποιούν (εκ μέρους της Πανεπιστημονικής Κίνησης Αρχιτεκτόνων) προς τον σύλλογο, την παραίτησή τους από την παραπέρα συμμετοχή στην οργάνωση του συνεδρίου, «...και επομένως και η συμμετοχή μας στη θέση του Προεδρείου δεν έχει κανένα νόημα.».

-Λίγες μέρες πριν αρχίσει το συνέδριο, συνάδελφοι έκαναν προσφυγή στη δικαιοσύνη για να διαλευκανθούν τα περί του 'οικονομικού απολογισμού' κ.λπ. του συνεδρίου...

3. Η διεξαγωγή του 11ου ΠΑΣ

-Αναγκαστικά, λόγω χώρου και γιατί δεν ήταν δυνατόν να παρακολουθήσει ένας... όλες τις δεκάλεπτες ομιλίες κ.λπ., θα είμαστε επιλεκτικοί, αλλά διακριτικοί και κυρίως ουσιαστικοί.

-Το συνέδριο ξεκίνησε στις 17-3-2011, με προεδρεύουσα τη βουλευτίνα κα Πέμη Ζούνη.

-Τον 'τόνο', τους 'στόχους' του συνεδρίου και τη στρατηγική του συλλόγου θέλησε στη συνέχεια να μας μεταφέρει... (κατά τη δική του πάντα άποψη...) κατά την εναρκτήρια ομιλία του, ο Πρόεδρος του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ κ. Ε. Λυρούδιας. Ούτε λίγο ούτε πολύ μας είπε ότι 'οφείλουμε' να 'προσαρμοστούμε'... στη 'διαμόρφωση μιας εταιρικής σχέσης με την αγορά,' επιλέγοντας 'από τα προσφερόμενα δείγματα και από την τέχνη του marketing τη διαφήμιση και τους πωλητές'! Επίσης διαπίστωσε ότι 'Ανάμεσα στις φοβίες (της κοινωνίας μας) ξεχωρίζει η φοβία για την αρχιτεκτονική'. [18]. Φοβάται δηλαδή, ο Γιάννης (ο εργάτης) το θεριό (τον καπιταλιστή) και το θεριό τον Γιάννη! Ίσως γιατί η Αρχιτεκτονική (=ανθρώπινη δημιουργία), απελευθερώνει, αρκεί βέβαια ο Γιάννης να απαλλαγεί από το θεριό! Κάτι κινείται αυτό τον καιρό...

-Ο αναπλ. Υπουργός ΥΠΕΚΑ κ. Ν. Σηφουνάκης διάβασε χαιρετισμό του κ. Πρωθυπουργού που μας κάλεσε να αλλάξουμε το κυρίαρχο 'μοντέλο ανάπτυξης της χώρας'. Δεν θυμάμαι όμως αν είπε για ποιον; Η βουλευτίνα κα Έλσα Παπαδημητρίου θυμήθηκε την ανάγκη για 'αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς'. Ο κ. Μάκης Παπαδόπουλος (Υπεύθυνος του Τμήματος Οικονομίας της ΚΕ του ΚΚΕ), τόνισε ότι 'Το ΠΑΣΟΚ και ΝΔ προβάλλουν σαν φάρμακο το δηλητήριο με μισθούς πείνας κ.λπ.' [19]. Η κα Ντόρα Μπακογιάννη, '...πιστεύει ότι ο αρχιτεκτονικός κόσμος έχει περιθωριοποιηθεί...'. Ο κ. Γιάννης Παρασκευόπουλος πιστεύει ότι '...χρειαζόμαστε μια νέα σχέση της κοινωνίας με την αρχιτεκτονική...' [20].

-Τη δεύτερη μέρα, άναψαν για λίγο τα 'αίματα' του συνεδρίου. Η ομιλία του Ν. Σηφουνάκη διεκόπη από 'αριστεριστές' για ευνόητους λόγους... [21], [22, [23], [24], και έτσι βρήκε την ευκαιρία γνωστό κυβερνητικό συνδικαλιστικό στέλεχος να πει ότι η διακοπή δεν επέτρεψε στον αναπλ. Υπουργό να δεσμευτεί για τα 'επαγγελματικά' μας 'δικαιώματα'! Πάντως ολόκληρη η ομιλία του είναι αναρτημένη στο site του υπουργείου. Άλλωστε σε ειδικό αφιέρωμα για το συνέδριο, το ΤΕΕ (ο συνδιοργανωτής μας), φρόντισε στο Ε.Δ. [25], να παρουσιάσει αποκλειστικά (μέσω επιλογής ομιλητών), σαν μόνο θέμα το πράσινο 'κυβερνητικό' έργο, παραλείποντας να αναφέρει κάτι για τη διακοπή της ομιλίας... και άλλα τέτοια. Αυτό προκάλεσε ακόμη και 'επιστολή διαμαρτυρίας', αφού το Ε.Δ. σχεδόν ακύρωσε τον τίτλο του, με αυτό το εντελώς μονόπλευρο και αντιαρχιτεκτονικό αφιέρωμά του [26].

-Παράλληλα, στις 19-3-2011, ο Σ.Α.Θ. (με απόφαση του στις 10-3-2011, για «Εκδήλωση διαμαρτυρίας και προβολή των θέσεων του Συλλόγου στο πλαίσιο του 11ου ΠΑΣ...») αποκλείει την είσοδο του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης... [27].

-Ο όγκος τώρα των 157 εισηγήσεων είναι βέβαια εντυπωσιακός. Δεν είναι βέβαια δυνατόν να γίνει εδώ αναφορά στην κάθε μια... Μερικά πρόσθετα γενικά σχόλια όμως (σε συνέχεια όσων ήδη έχουμε γράψει παραπάνω) πρέπει να γίνουν. Από τη μια ο συνολικός αριθμός συμμετοχής ήταν αποτέλεσμα της ανάγκης να ακουστούν όλων οι απόψεις μετά από 11 χρόνια σιωπής... Από την άλλη αυτό περιόρισε την κάθε εισήγηση σε δέκα μόνο (απελπιστικά λίγα) λεπτά, ώστε δεν ήταν δυνατόν να μπει κάποιος σε βάθος στο θέμα του. Γενικά υπήρξαν πολλές και ποικίλες και 'πλούσιες' εισηγήσεις, γι' *αυτό πρέπει άμεσα όλα τα τελικά κείμενα των εισηγήσεων του 11ου ΠΑΣ ν' αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του συλλόγου.*

-Εκεί που υπήρχε διάχυτη κι έντονη ένταση, αγωνία κι απογοήτευση κι ακόμα κι αγανάκτηση, ήταν στα 'στρογγυλά τραπέζια'. Μερικές από τις 'απόψεις' που 'έπεσαν' στο 'τραπέζι' με τίτλο «Θεσμοί-Πολιτικές-Αρχιτεκτονική», δίκαια εξόργισαν τους παρόντες. Η αγανακτισμένη φωνή νεαράς συναδέλφου, δύσκολα μπορούσε να καταπιεί την άποψη (σε τέτοια περίοδο κρίσης και ανεργίας), ότι χρειάζεται να φέρουμε ξένους «σταρ» να μας σχεδιάσουν το μέλλον μας.

-Στο 'τραπέζι' με θέμα «Θαλάσσια Μέτωπα, Ελεύθερη Πρόσβαση στις Ακτές», σειρά είχαν οι αιρετοί της τοπικής αυτοδιοίκησης να εκφράσουν τα παράπονά τους και την αγανάκτησή τους! Ζήτησαν παραλίες ελεύθερες και πάρκα με ήπιες δραστηριότητες. Ο Δήμαρχος Αναβύσσου-Σαρωνικού είπε ότι έχουν ευθύνες και οι «...οι εγκληματίες του ΟΡΣΑ...», θίγοντας ένα θέμα όπου οι υπουργοί κι οι δήμαρχοι θέλουν απλώς κάποιες 'υπογραφές' μηχανικών συμμέτοχους και συνεργούς στα 'βατοπέδιά τους..., στην εκποίηση δηλαδή της δημόσιας περιουσίας κ.λπ.

-Αρκετό ενδιαφέρον είχε το στρογγυλό τραπέζι «Συνέδρια Αρχιτεκτόνων και πραγματικότητες από το Παρελθόν στο Μέλλον». Ο συνάδελφος Δ. Ζήβας μας θύμισε το παρελθόν (ιδίως των πρώτων 6 συνεδρίων, που γίνονταν ένα τον χρόνο!), όπως είχε κάνει στο 10ο ΠΑΣ ο συνάδελφος Ν. Σιαπκίδης. Παραδόξως... η παρουσία της Σ.Ε. του περιοδικού 'Αρχιτέκτονες' απουσίαζε από το 'τραπέζι' αυτό (που η ίδια είχε επιμεληθεί) και που ανέφερε και το 'πρόγραμμα'. Το editorial του τρέχοντος τεύχους 84, έχει κάτι να πει γι' αυτό.

-Η τελευταία ημέρα –ο 'απολογισμός εργασιών' του συνεδρίου ήταν μάλλον η πιο καταθλιπτική και απογοητευτική– με εξαίρεση ίσως την απονομή 'βραβείων'... Ο 'απολογισμός' με βάση το 'πρόγραμμα' αφορούσε μόνο τις θεματικές ενότητες 1, 3, 5 και 6 (την προηγούμενη μέρα), ήταν επιεικώς ανεπαρκέστατος. Για τις θεματικές ενότητες 2 και 4 δεν υπήρχε χρόνος/χώρος;

-Ο συνολικός απολογισμός-συμπεράσματα με το προεδρείο του ενός –του Ε.Λ.–, ήταν το απόλυτο αρνητικό αποκορύφωμα κάθε μικρής η μεγάλης προσδοκίας για το 10ο ΠΑΣ, από όλους τους παρισταμένους. Η τελευταία απογοητευμένη-αγανακτισμένη φωνή του συνεδρίου ακούστηκε εδώ, από ένα νεαρό συνάδελφο... Κάποια στιγμή ο Ε.Λ., ψέλλισε «καλύτερα που δεν ήταν τα 'ΜΕΣΑ' εδώ...». Καλά τότε πώς ο ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ επεδίωκε ένα άνοιγμα προς την ελληνική κοινωνία, μέσω του 11ου ΠΑΣ; Τι ήθελε να αποφύγει ο Ε.Λ.;

4. ΜΜΕ, ο Τύπος, τα σχόλια συναδέλφων και φοιτητών

-Ένα από τα χαρακτηριστικά αυτού του συνεδρίου ήταν ότι η συντριπτική πλειοψηφία του τύπου και των ΜΜΕ ούτε λίγο ούτε πολύ έθαψε το 11ο ΠΑΣ, πρακτικά ως μη 'γενόμενο'... Πολλά μπορεί να πει κανείς για τη σχέση των ΜΜΕ (και της κοινωνίας), στη χώρα μας, με την αρχιτεκτονική και τους αρχιτέκτονες, αλλά αυτό θα μπορούσε να 'ναι το θέμα άλλου συνεδρίου.

-Μια εξαίρεση του 'ημερήσιου' αθηναϊκού τύπου έκανε ένα σύντομο, αλλά απερίγραπτα διαστρεβλωμένο ρεπορτάζ του συνεδρίου, προσθέτοντας μπόλικο αλάτι στις πληγές των αρχιτεκτόνων και της αρχιτεκτονικής [28].

-Ένα (από τα 17;!... [16 Β, 6Β]), από τα 'τεχνικά' περιοδικά, το θεώρησε «Το πιο επιτυχημένο συνέδριο του τεχνικού κλάδου», αφού 36 επιχειρήσεις (και 94 χορηγοί), το στήριξαν [29].

-Εφημερίδα της συμπρωτεύουσας σε 3 παραγραφούλες, έγραψε ότι η αρθρόα συμμετοχή αρχιτεκτόνων ξεπέρασε τον αριθμό ρεκόρ των 2300 συμμετοχών [30].

-Θα ήταν παράλειψη βέβαια να μην αναφέρουμε ότι ένας από τους 'χορηγούς', το Greek Architects Tv (GRATV.gr), μετέδωσε ζωντανά, σχεδόν όλο το 11ο ΠΑΣ [31]. Έχουμε όμως μια εύλογη 'εν ψυχρό' απορία, γιατί αυτό το σημαντικό-πολύτιμο υλικό έχει μπει στο συρτάρι;

-Ενδιαφέρον έχει μια κριτική από «ΜΗ-αρχιτέκτονα», που απορεί γιατί στο 11ο ΠΑΣ δεν υπήρχε προσέλευση από μη-αρχιτεκτονικό κοινό; [32].

-Μια άλλη άποψη θεώρησε το 11ο ΠΑΣ ως «Ένα κοσμικό event υπό τον τίτλο επάγγελμα αρχιτέκτων», [33]. Εδώ υπάρχει μια πολύ μεγάλη ειρωνεία, γιατί ο 'τίτλος' αυτός του συνεδρίου απουσιάζει παντελώς από το τυπωμένο πρόγραμμα, αλλά κι από τα εξώφυλλα όλων των βασικών εντύπων του 11ου ΠΑΣ! [14], [17], [18].

-Σ' ένα συνάδελφο το συνέδριο έφερε 'θλίψη', γιατί «...η αρχιτεκτονική ταυτότητα παραμένει μια έκφραση της δομής της εξουσίας και των διαπλεκομένων συμφερόντων...» [34].

-Μια συναδέλφισσα βρήκε ότι «Το πιο αποκαλυπτικό στοιχείο πάντως είναι, ότι οι αρχιτέκτονες που μελετούν, κτίζουν ήταν απόντες...» [35].

-Αν κρίνει όμως κανείς από τα παρόντα 'μικρά γραφεία' και τις 14 προτάσεις τους σε ισάριθμα ζητήματα, παρ' όλη την 'αγάπη' μου για τη νέα γενιά, εδώ δυστυχώς διαπιστώνω ισάριθμες μικρές αυταπάτες, γιατί απλώς βασίζονται στην 'πολιτική' του κενού αέρα! [36]. Απλώς επιβεβαιώνουν τη γνωστή ρήση του Δ. Γληνού ότι «Η μόρφωση δεν είναι ζήτημα γνώσης, είναι ζήτημα ζωής».

-Κάποιοι συνάδελφοι αναρωτήθηκαν: «Το βασικό ερώτημα είναι ποιο ήταν το στίγμα και η φυσιογνωμία του συνεδρίου;»... «Άφησε κάποια παρακαταθήκη, όπως σε μεγάλο βαθμό έχει συμβεί με παλαιότερα συνέδρια;» [37]. Να όμως που πάλι, «Η γνώση (της ιστορίας δεν παύει να) είναι δύναμη»! Φυσικά η ζωή θα δείξει και πάλι τον δρόμο!

-Ένας συνάδελφος ισχυρίζεται ότι: «Μπορώ όμως να πω από τώρα ότι το βασικό σχόλιο που έχω να κάνω για το συνέδριο είναι η έλλειψη μιας αριστερής άποψης για την αρχιτεκτονική» [38]. Εδώ να μου επιτρέψει ο συνάδελφος να διαφωνήσω λίγο. Και αριστερή άποψη και αριστερή παρουσία υπήρχε στο 11ο ΠΑΣ και φυσικά δεν εννοώ την αριστερή διαμαρτυρία/διακοπή της παρουσίας του κ. Σηφουνάκη. Βέβαια και η παρουσία ήταν μικρή και η άποψη μάλλον κατώτερη των περιστάσεων και των αναγκών των καιρών, αλλά υπήρχαν έστω 5 με 10 (;) εισηγήσεις, σαν αντίπαλο δέος στην πράσινη κυβερνητική πολιτική και την αντίστοιχη της Ε.Ε. και του ευρωμονόδρομου. Ο περιορισμένος αριθμός αριστερών συμμετοχών έχει να κάνει αφ' ενός με το ποιος σήμερα έχει το πάνω χέρι και στην κοινωνία και στον σύλλογο. Αυτό μπορεί και πρέπει να ανατραπεί, ή όπως είπε ο Μαρξ το 'ΘΕΜΑ' είναι να αλλάξουμε τον κόσμο όχι απλώς να τον ερμηνεύουμε! Αυτό σημαίνει τέρμα στις μικρές και μεγάλες 'αρχιτεκτονικές' κι όχι μόνο, αυταπάτες των εργαζόμενων συναδέλφων, που δεν πιστεύουν ή και σνομπάρουν τις λαϊκές ανάγκες!

-Αφήσαμε τελευταία τα σχόλια/απόψεις από 3 φοιτήτριες της Αρχιτεκτονικής που λεν πολλά...

-Μια φοιτήτρια στην Αθήνα, είχε να πει για το 11 ΠΑΣ: «Ήταν μάλλον απογοητευτικό γιατί έλλειπε η ουσία για τα θέματα... Τις αναμενόμενες προσδοκίες των φοιτητών διαδέχτηκε η απογοήτευση, μια λέξη που χαρακτήρισε γενικά τις αντιδράσεις πολλών φοιτητών. Δεν ήταν προσαρμοσμένο αρκετά σε θέματα της επικαιρότητας, αλλά κι ο τρόπος διεξαγωγής του ήταν επίσης απογοητευτικός. Το γεγονός ότι δεν είχε κάποιο αποτέλεσμα – κάποια συμπεράσματα».

-Μια φοιτήτρια στη Θεσσαλονίκη: «Γενικά με όσους έχω συζητήσει κι είχαν έρθει με πραγματικό ενδιαφέρον για ότι θα ακούγαμε, όλοι λέμε πως το περιμέναμε κάπως καλύτερο...Τόσο από άποψη οργάνωσης όσο και από άποψη περιεχομένου. Ίσως το σημαντικότερο μειονέκτημα ήταν ότι δεν ασχολήθηκε με την τωρινή πραγματικότητα του επαγγέλματος σύμφωνα με όσα γίνονται αλλά επικεντρώθηκε σε διαδικαστικά και εκπαιδευτικά θέματα με ελάχιστες εξαιρέσεις. Ωστόσο, η αλήθεια είναι πως το συνέδριο *μας απογοήτευσε* σε πολλούς τομείς. Και μιλάω σε πρώτο πληθυντικό καθώς με όποιον κι αν συζήτησα είχε την ίδια ακριβώς γνώμη».

-Μια φοιτήτρια από τη Πάτρα: «Οι υλικές πρακτικές από τις οποίες απορρέουν οι έννοιες του χώρου και του χρόνου είναι ποικίλες με τις ατομικές και συλλογικές εμπειρίες. Το ζητούμενο είναι να τις εντάξουμε σε κάποιο συνολικό ερμηνευτικό πλαίσιο, όπου θεωρώ ότι απουσίαζε στις περισσότερες εισηγήσεις, το οποίο θα γεφυρώνει το χάσμα ανάμεσα στην πολιτισμική αλλαγή και τη δυναμική της πολιτικής πραγματικότητας. Κρίνοντας με αυτά που ειπώθηκαν, αποφεύγοντας να μπω σε λεπτομέρειες εισηγήσεων, σχηματίζεται και ενδεχομένως εγκαθίσταται *μία αρχιτεκτονική πότε νεοφιλελεύθερη και πότε τεχνοκρατική με βαθιές συγκρούσεις* (η έμφαση δική μου). Επιπρόσθετα, θεωρώ ότι υπήρξε αμηχανία ως προς τη συνοχή του περιεχομένου των θεματικών ενοτήτων. Τέλος, θεωρώ σημαντική τη διοργάνωση ενός τέτοιου συνεδρίου για την αρχιτεκτονική κοινότητα συνολικά, γιατί η αρχιτεκτονική μορφή υπάρχει ως περιεχόμενο, δεν είναι εφήμερη, εφόσον οι σημασίες που την κατοικούν έχουν διάρκεια μεγαλύτερη από τις κοινωνικές ανάγκες με τις οποίες κάποια στιγμή έχουν σχετιστεί».

5. Μερικά συμπεράσματα, ερωτήματα, απαντήσεις και προοπτικές

-Να αρχίσουμε με τον οικονομικό απολογισμό: Με βάσει το τεύχος 'Απολογισμός Έργου', της ENERGY LINE [16 Β, 6Β)], έχουμε: (281.648,57€+15.000€) – (296.070,07€) = 578.50€ κέρδος!

-Με όλη αυτή τη συμμετοχή των 2.252 ατόμων... τις 36 επιχειρήσεις και του 94 χορηγούς και ο διοργανωτής θα βγάλει μόνο 578.50€;;; Τον λόγο έχουν οι ελεγκτές, ορκωτοί λογιστές κ.λπ.

-Ποιος λοιπόν 'κέρδισε' και ποιος 'έχασε' από αυτό το συνέδριο;

-Είναι βέβαιο, ότι έστω για λίγο και σε εισηγήσεις και σε μερικά 'στρογγυλά τραπέζια', ακούστηκαν αρκετές αγανακτισμένες φωνές διαμαρτυρίας συναδέλφων, όσο κι αν προσπάθησαν κάποιοι άλλοι πρόεδροι κ.λπ. να τα κάνουν 'τραπέζια στρογγυλέματος', όπως είπε ένας ομιλητής. Εάν κάποιος το ψάξει λίγο, θα βρει ότι στο συνέδριο αυτό συγκρούστηκαν δυο απόψεις, δυο ιδεολογίες, δυο τάξεις. [39]. Η μια, η πιο έντονη και ασφαλώς η κυρίαρχη, ήταν αυτή της 'αγοράς' γενικά και ειδικά. Η άλλη άποψη είναι αυτή που θέλει τον 'εργαζόμενο' αρχιτέκτονα να είναι ταυτόχρονα και πρωταγωνιστής της ζωής του και δημιουργός για τις πραγματικές λαϊκές ανάγκες, ενάντια στην «απελευθέρωση» του Επαγγέλματος του Μηχανικού σε όφελος του μεγάλου κεφαλαίου [40]. Με διαφορετικό Δ.Σ. θα είχαμε και διαφορετικό συνέδριο. Από εδώ λοιπόν βγήκε κι ο τίτλος του παρόντος κειμένου.

-Το ότι έγινε το 11ο ΠΑΣ μπορεί να θεωρηθεί επιτυχία. Το ίδιο και η σχετικά μη αναμενόμενη μεγάλη συμμετοχή των συναδέλφων. Αλλά κάτι έλλειπε και νομίζω ήδη αυτά τα αναλύσαμε. Δεν φάνηκε πουθενά πραγματικό φως στο σημερινό τούνελ της καπιταλιστικής αποδόμησης...

- Η σωτηρία της ψυχής και της αρχιτεκτονικής είναι πολύ μεγάλο πράγμα. Δεν είμαι βέβαιος αν αυτό το μήνυμα πέρασε σ' αυτό το συνέδριο. Καλό θα ήταν πάντως να αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του συλλόγου το ταχύτερο, όπως προανάφερα, όλες οι εισηγήσεις και τα πρακτικά των 'στρογγυλών τραπεζών', για να μπορούμε να βγάλουμε όλοι τα συμπεράσματα μας.

-Το επόμενο συνέδριο σίγουρα θα χρειαστεί πολλά «ώριμα τέκνα της οργής», όχι απλώς αγανακτισμένους και άβουλους αρχιτέκτονες βορά της ακόρταγης αγοράς του κέρδους και του κεφαλαίου, ώστε με μια άλλου είδους ανάπτυξη, ο απέραντος πλούτος της αρχιτεκτονικής κι όχι μόνο, να γίνει κτήμα όλων των ανθρώπων της γης [4].

Σημειώσεις -- Παραπομπές

[1]. «Επάγγελμα αρχιτέκτων», επιμέλεια: Ν. Κεφαλογιάννης, Α. Κωτσάκη, Μ. Σίνου, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 61, Ιαν./Φεβρ. 2007.

[2]. «Απολογισμός Δράσεων», σελ. 42, 101, 130 και 133, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 67, Ιαν./Φεβρ. 2008.

[3]. Π.Κ. Κουμουνδούρος, παρέμβαση/επιστολή/υπόμνημα, προς τον πρόεδρο και τα μέλη του Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, με θέμα 11ο ΠΑΣ: α). Επιτροπή (ές) ΠΑΣ, β). Θεματολογία ΠΑΣ, γ). Οργανόγραμμα/Χρονοδιάγραμμα ΠΑΣ, (Α.Π. 40086/3-3-2010). Οι προτάσεις της Πανεπιστημονικής Αρχιτεκτόνων περιλαμβάνουν τις εξής 4 ΕΝΟΤΗΤΕΣ: «ι.) ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ/ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ.- 2.) Εργασιακές σχέσεις γενικά με τα Αρχιτεκτονικά μελετητικά γραφεία και εταιρείες.- 3.) Οι Οδηγίες της Μπολώνια και Μπόλκενσταϊν, για τα κλειστά επαγγέλματα και τη πρόσβαση στο επάγγελμα.- 4.) Ρυθμιστικά Σχέδια, χωροταξικός Σχεδιασμός και Νέο Αναπτυξιακό Μοντέλο».

[4]. «Σε περίοδο κρίσης», επιμέλεια: Π.Κ. Κουμουνδούρος, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 80, Ιουλ./Αυγ. 2010. Στο τεύχος αυτό, που ελήφθη στις... 3-11-2010, υπήρχε σαν 'ένθετο', η αφίσα του 11ου ΠΑΣ.

[5]. Π.Κ. Κουμουνδούρος, υπόμνημα, προς τον πρόεδρο, τον γενικό συντονιστή της Ο.Ε. και υποεπιτροπών του 11ου ΠΑΣ, τη γραμματεία του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ (Χ. Παντελάτου) και τα μέλη της Ο.Ε. του 11ου ΠΑΣ, αποστολή, 9-7-2010.

[6]. «Το 11ο Συνέδριο του ΣΑΔΑΣ ΠΕΑ μέρος της συνδιαλλαγής για την ανάδειξη του προέδρου του ΤΕΕ», α.α.μ., *Ε.Δ. ΤΕΕ*, #2593, 19-7-2010.

Όλες οι φωτογραφίες του άρθρου είναι της Νένας Καζαντζίδου

[7]. Γ. Λιάλιου, «'Άνοιγμα' αρχιτεκτόνων στην ελληνική κοινωνία», *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 23-7-2010.

[8]. «Τον Μάρτιο το 11ο Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Συνέδριο», www.enet.gr/?i=news.el.article&id=185896

[9]. «Κριτική στη θεματολογία του 11ου ΠΑΣ», http://konstantinep.blogspot.com/2010/10/11_24.html

[10].«Επιστολή στον ΣΑΔΑΣ για το 11ο», http://www.archnet.gr/forum/index.php?PHPSESSID=26b211cd337d05684c947d87b8

[11]. «Για όσους δεν γνωρίζουν ή ξεχνάνε», http://syspeirosiaristeronmihanikon.blogspot.com/2010/12/11.html

[12]. «Ελεύθερη συμμετοχή, χωρίς οικονομική επιβάρυνση, των αρχιτεκτόνων και των φοιτητών Αρχιτεκτονικής στο 11ο ΠΑΣ», σ.α.μ., *Ε.Δ. ΤΕΕ*, #2615, 10-1-2011.

[13]. «Πρόταση μομφής κατά του προέδρου του Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, συναδέλφου Ε. Λυρούδια», στήλη Α.Ε.Π.-Ε.Μ., *Ε.Δ. ΤΕΕ*, #2614, 27-12-2010.

[14]. «ΡΟΛΟΣ-ΕΥΘΥΝΗ-ΠΡΟΣΦΟΡΑ-ΑΝΑΠΤΥΞΗ», πρόγραμμα 11ου ΠΑΣ, *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 82, Νοεμ./Δεκ. 2010.

[15]. Δ. Ντοκόπουλου, επιστολή προς τα μέλη της αντιπροσωπείας του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ (Α.Π. 42530/27-1-2011).

[16]. Α). «Συνοπτική παρουσίαση δράσεων ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, Μάρτιος 2009-Ιανουάριος 2011», τεύχος για τη 'Γενική Συνέλευση Αντιπροσωπείας ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ', 23-1-2011, Αθήνα. Βλέπε το 4ο θέμα (11ο ΠΑΣ)-έχει τα βασικά παραπάνω έγγραφα συνεδρίου.
Β). «Απολογισμός Δ.Σ.» της 8-6-2011. Τεύχος, Γεν. Συνέλευση Αντιπροσωπείας ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, 4-6-2011/25-6-2011. Βλέπε ιδίως: κεφ. 5 (Συνοπτική 2008-2011), κεφ. 6 Α (Συνέδριο), κεφ. 6 Β (Συνέδριο-Απολογισμός έργου, από ENERGY LINE, 12/04/2011).
Γ). Το γραπτό κείμενο της 'Πανεπιστημονικής' καταλήγει: «1-Άμεσα, να περάσει πραγματικά η διοργάνωση του συνεδρίου του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ στα χέρια της οργανωτικής επιτροπής. 2- Απαιτούμε τη πλήρη και αποκλειστική χρηματοδότηση του συνεδρίου του ΣΑΔΑΣ από το κράτος και το ΤΕΕ. Μόνο με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί η πραγματικά δωρεάν παρακολούθηση του συνεδρίου από τους αρχιτέκτονες και ταυτόχρονα η θωράκιση του συνεδρίου από την ομηρία των 'χορηγών'. 3- Άμεσος έλεγχος των οικονομικών του συνεδρίου από ορκωτούς λογιστές ώστε να επιτευχθεί πλήρης και απόλυτη διαφάνεια των οικονομικών του.».

[17]. Α). Τεύχος, Τελικό Πρόγραμμα 11ου... Β). Τεύχος, Περιλήψεων Εισηγήσεων (153), Γ). CD με 75 Τελικά Κείμενα Εισηγητών.

[18]. «11ο Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Συνέδριο (α)», *Αρχιτέκτονες*, τεύχος 83, Ιαν./Φεβρ./Μάρ. 2011.

[19]. Αξίζει να διασώσουμε εδώ την άλλη 'εισηγητική' αντίπαλη άποψη, του εκπροσώπου του ΚΚΕ, με το ακόλουθο απόσπασμα: «Κάθε αναζήτηση διεξόδου σχετικά με το μέλλον των κατασκευών και της αρχιτεκτονικής, οφείλει καταρχήν να εξετάσει το πώς φτάσαμε στην οικονομική κρίση. Οδηγηθήκαμε στη σημερινή κατάσταση ακολουθώντας ένα δρόμο ανάπτυξης με πολύμορφη κρατική στήριξη των ιδιωτικών ομίλων και συνεχείς θυσίες των εργαζομένων στον βωμό της ανταγωνιστικότητας. Αυτός ο δρόμος δεν οδήγησε σε λαϊκή ευημερία αλλά σε θεαματικά κέρδη των μονοπωλίων και τελικά στη κρίση υπερσυσσώρευσης κεφαλαίου που δεν μπορεί να επενδυθεί με ικανοποιητικό ποσοστό κέρδους. Οδήγησε επίσης στην πλήρη αποσύνδεση της αρχιτεκτονικής δημιουργίας απ' τον λειτουργικό της ρόλο, απ' τον στόχο ικανοποίησης των κοινωνικών αναγκών. Εγκλώβισε τον αρχιτέκτονα στο κυνήγι του εντυπωσιαμού της μορφής για να διακριθεί στη ζούγκλα της αγοράς. Απαιτείται ριζική αλλαγή πορείας και όχι επιτάχυνση στον ίδιο καταστροφικό δρόμο. Μόνο οι σοσιαλιστικές σχέσεις παραγωγής μπορούν να διασφαλίσουν την ενιαία αντιμετώπιση της κατασκευής και της αρχιτεκτονικής μορφής με γνώμονα τη λειτουργικότητα των κτηρίων, την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών».

[20]. Γ. Παρασκευόπουλος, http://ecokorydallos.blogspot.com/2011/03/11.html

[21]. «11ο ΠΑΣ – ΕΝΑ ΣΥΝΕΡΔΡΙΟ με πρόγραμμα αλλά ΧΩΡΙΣ ΘΕΜΑ», σ.α.α./σ.α.μ., Ζάππειο, Αθήνα, 18-3-2011.

[22]. «Διαμαρτυρία ενάντια στην παρουσία του Σηφουνάκη στο 11ο ΠΑΣ», http://akea2011.wordpress.com/2011/03/30/sifounakis

[23]. «Σε γιούχαραν, άρα υπάρχεις!», http://pitsirikos.net/2011/03/..., 19-3-2011.

[24]. «Σκληρή Γιούχα στον Σηφουνάκη-Δασκαλαντωνάκη», a). http://netakias.wordpress.com b). http://olympia.gr/2011/03/19...

[25]. 11ο ΠΑΣ, αφιέρωμα, *Ε.Δ. ΤΕΕ*, #2624, 4-4-2011, σελ. 18-23.

[26]. Α. Μαριάτος, Δίκτυο μικρών Αρχιτεκτονικών Γραφείων, «Επιστολή διαμαρτυρίας», *Ε.Δ. ΤΕΕ*, #2627, 26-4-2011.

[27]. «Απόφαση Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης 10/3/2011», http://akea2011.wordpress.com/2011/03/30/sath_10_3_11/

[28]. Κ. Βουτσινά, «ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΕΝΙΚΟ Σάββατο μεσημέρι στο 11ο ΠΑΣ», *ΤΑ ΝΕΑ*, 24-3-2011.

[29]. «11ο –Το πιο επιτυχημένο συνέδριο του τεχνικού κλάδου», περιοδικό *ΚΤΙΡΙΟ*, σελ. 20, τεύχος 4, Μάϊος 2011.

[30]. «Πάνω από 2.300 συμμετοχές στο 11ο ΠΑΣ», *Τύπος Θεσσαλονίκης*, 3-4-2011.

[31]. Α. Βανδώρου, «'Σφύριξα και έληξες...'-'Ένας εν θερμό απολογισμός του 11ου ΠΑΣ...», www.greekarchitects.gr, 27-3-2011.

[32]. Γ. Μαλούκου, «Η μακριά και σκοτεινή νύχτα της ελληνικής αρχιτεκτονικής...», www.greekarchitectes.gr, 25-3-2011.

[33]. Β. Μιστριώτη, «'Ένα κοσμικό αρχιτεκτονικό συνέδριο.-Μια κλαδική σύναξη 'red carpet'..., www.greekarchitects.gr, 23-3-2011.

[34]. Ν. Μιτζάλη, «11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αρχιτεκτονικής Θλίψης», www.greekarchitects.gr, 5-4-2011.

[35]. «Η ζωή μέσα απ' τα μάτια του αρχιτέκτονα», http://bloggerkm2009.blogspot.com/2011/03/11o.html., 18-3-2011.

[36]. «11ο ΠΣΑ –συμπεράσματα και προτάσεις», http://archnet.gr/, 20-3-2011.

[37]. «Κάποιες σκέψεις για το 11ο ΠΑΣ», http://akea2011.wordpress.com/tag/11o-συνέδριο/, 6-4-2011.

[38]. Κ. Παπαϊωάνου, «Για το 11ο συνέδριο αρχιτεκτόνων», http://www.critici.gr/PageText.php?text_flag=2&item_id=, 30-3-2011.

[39]. Π.Κ. Κουμουνδούρος, «Η Αναγκαιότητα της Αρχιτεκτονικής», εισήγηση, 11ο ΠΑΣ, Ζάππειο, Αθήνα, 17-20/3-2011.

[40]. «Να ανατραπεί η πολιτική της Ε.Ε. για την 'Απελευθέρωση' του Επαγγέλματος του Μηχανικού», ΔΠΚΜ, 17-2-2011. www.dpk.tee.gr/Main_news%202011/panepist%20apeleutherosi%20mix.pdf

Ένα συνέδριο
Μια μαύρη τρύπα + λίγες ανεμώνες ελπίδας

*της **Βασιλικής Παναγιωτοπούλου**, αρχιτέκτονος*

Τα ερωτήματα

Πέρασε πια στην ιστορία και το 11ο Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό συνέδριο.
Προβολή, προώθηση, κάμερες, διαμαρτυρίες, πανό, παραλειπόμενα, διαφήμιση, αρχιτεκτονικός λόγος, βραβεία. Νομίζω αν μη τι άλλο, τουλάχιστον, ξεχώρισε από τα προηγούμενα συνέδρια, για το λαΐφ-στιλιστικό χαρακτήρα του. Προσαρμόστηκε δηλαδή επάξια στις σειρήνες, στα κελεύσματα της εποχής του.

Τι κόμισε όμως στην κοινότητα των Αρχιτεκτόνων. Τι παρέδωσε στην κοινωνία;

Επάγγελμα – ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ

Ομολογουμένως τίτλος βαρύγδουπος, χορταστικός, σαρωτικός, θηριώδης. Θέλει να συμπεριλάβει το όλον, να κοινοποιήσει, να κοινωνήσει την κυριαρχία του, την αρχή των πάντων. «Μεγάλη Ιδέα», που παραπέμπει στη «μεγάλη Ελλάδα», μια αναπαράσταση μεγαλείου(;), σε περίοδο κρίσης.

Τι σχηματοποιεί ένα αρχιτεκτονικό συν-έδρ(α)-ιο σήμερα;

Πόσο μπορεί να μεταφέρει την αίγλη εκείνων των παλιότερων εμβληματικών συνεδρίων; Σκιτσάρει μια συνεύρεση, παράταιρων ετέρων οι οποίοι συν-εδράζονται για διαφορετικούς ίσως σκοπούς, ο καθένας κάτω όμως από μια extra extra extra large (XXXL) ομπρέλα, που μπορεί να τα χωράει όλα: Επιστημοσύνη, αρχιτεκτοσύνη, επαγγελματισμός, διδασκαλία, promotion, συνδικαλισμός, επαγγελματικά δικαιώματα, επιστημονική και πανεπιστημιακή καταξίωση, μια πλούσια φαρέτρα με αντικρουόμενα βέλη.

Ας μην κλείνουμε τα μάτια, είναι αδύνατον να ανασυστήσουμε το παρελθόν γιατί οι όροι έχουν ανατραπεί. Σήμερα το κάθε συνέδριο και όχι μονάχα αρχιτεκτονικό –μην έχουμε ενοχές–, είναι ένας τόπος παρέλασης-εγκαθίδρυσης στερεοτύπων, μια οθόνη προβολής ουσίας –σπάνιες φορές και σε μικρές δόσεις–, αλλά και κοινοτοπιών. Παρελαύνουν διάφοροι φορείς: Κρατική Εξουσία, Επιμελητήριο, Πανεπιστήμια, Σύλλογοι, Συνδικαλιστικά όργανα, Παρατάξεις, Εταιρείες, συντεταγμένα, –που υποχρεωτικά οφείλουν να κατισχύσουν την ύπαρξή τους–, αλλά και μεμονωμένοι επιστήμονες που ζητούν μια επίσημη καταξίωση για το βιογραφικό τους, επίτιμα μέλη και απερχόμενοι και ανερχόμενοι επαγγελματίες. Καθόλου κακό, αν ο σκοπός και η ματιά μας είναι μια δια-κινητική στρατηγική δημόσιων σχέσεων. Όλα είναι δρόμος.

Αν η ματιά μας όμως διψά για το καινούργιο, τη ρωγμή, τη μετάβαση, την ανατροπή, τότε τι απαντήσεις παίρνουμε, τι ώθηση αισθανόμαστε, που οδηγούμαστε;

Υπογραμμίσεις

Παρακάτω θα επιχειρήσω να σκιαγραφήσω το ίχνος, ενός προσωπικού δρομολογίου προσέγγισης, χαρτογράφησης ιχνών του 11ου ΠΑΣ. Ευχής έργο θα ήταν να έχει χαρακτήρα κριτικό. Πολύ φοβάμαι όμως, πως και λόγω της προσωπικότητας μου, αλλά και συνάμα της άποψης που έχω διατυπώσει στο παρελθόν περί «ξενότητας, ως προϋπόθεσης κάθε κριτικής προσέγγισης»,[2] δεν θα τα καταφέρω. Συνειρμικά ακουμπώ στο κείμενο του Δ. Πικιώνη: «Συναισθηματική τοπιογραφία» και ανακουφίζομαι.
Απενοχοποιημένη για την αδυναμία μου, προχωρώ σε μια καταγραφή κάποιων στιγμών του. Σε μένα, φαίνεται να σχηματοποιούν έναν άξονα, που με φέρνει σε επικοινωνία με το περιεχόμενο του: Επάγγελμα – ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ. Διασταυρώθηκα μαζί του, τόσο αντιπαρατιθέμενη, όσο και κινούμενη παράλληλα. Δεν μου αποκάλυψε το νόημα, δεν

κάτω: Georges Braque, «The studio», 1939, The Metropolitan Museum of Art

δίπλα: Δήμητρα Βάμιαλη, «Η τελειότητα μπορεί να οδηγήσει σε παραλήρημα», Γκαλερί ΑΔ, 2002

κάτω: Πάνος Κοκκινιάς, Αίθουσα Τέχνης Καππάτος, 2001

μου παρουσίασε ένα καινούργιο άνοιγμα στον κόσμο, πώς άλλωστε; Ο κατακερματισμός των συλλογιστικών που κατέγραψα, μου επανεπιβεβαιώνει, την έλλειψη της ενότητας του λόγου. Τόσο το καλύτερο, η πολύ-συλλεκτικότητα που αναφαίνεται, ταυτόχρονα και αντιφατικά, εν δυνάμει γονιμοποιεί. Εισάγει υπόγεια μια «συστημική» ανατροπή. Αντίθετα με τις επιμέρους στρατηγικές, που αν τις εξετάσουμε επιφανειακά απομονωμένες, τη μια από την άλλη, φαίνεται να υπηρετούν το σύστημα, εννοιολογικά συσπειρωμένες, πυροδοτούν τη διάβρωση του, εκ των έσω. Κι αυτό για μένα είναι το αισιόδοξο, μου χαρίζει τις «λίγες ανεμώνες ελπίδας», που αυτή τη στιγμή μου είναι απαραίτητες.

Ο Ζήσης Κοτιώνης –Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας–, στο κλείσιμο της εισήγησης του, αναφέρθηκε στη συνάντηση του με αποφοίτους της αρχιτεκτονικής σχολής του Βόλου. Διαπίστωσε πως οι απόφοιτοι που ασκούν το επάγγελμα του αρχιτέκτονα, ως υπάλληλοι σε αρχιτεκτονικά γραφεία μεσαίου και μεγάλου μεγέθους, είναι οι πιο δυσαρεστημένοι σε σχέση με εκείνους που απασχολούνται σε κάτι άλλο, λίγο έως και καθόλου σχετικό, με το αντικείμενο σπουδών τους. Θα συμπλήρωνα πως οι δεύτεροι, είναι πιθανά κάπως πιο ισορροπημένοι, γιατί κινούνται σε δρόμο που χαράζουν μόνοι τους, πλαγιοκοπώντας το αντικείμενο του πόθου τους –την αρχιτεκτονική–, από παράδρομους, ιδιολέκτους, προσωπικούς και γι αυτό εν δυνάμει δημιουργικούς. «Ελπίζουν» πως κάποια «ταπεινή» στιγμή θα «την» προσεγγίσουν κατά πρόσωπο.

Η Σοφία Τσιράκη –Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο–, κατάθεσε πώς συλλαμβάνει τον εαυτό της, εκεί στα σχεδιαστήρια του ΕΜΠ, να αναρωτιέται για το πού οδηγεί τους σπουδαστές της; Μήπως ο δρόμος της σπουδαστικής διερεύνησης, συγκροτεί μιαν αναντάμωτη ουτοπία; Ίσως να «ταξιδεύει» μαζί τους, σ' αυτήν τη, σαγηνευτικά, αποπλανητική ζώνη της εκπαίδευσης του αρχιτέκτονα, που έτσι κι αλλιώς, καμία σχέση δεν είχε εδώ και καιρό, με το ελεύθερο επάγγελμα. Είτε γιατί, στις μεγάλες δόξες της αγοράς «καλούνταν» να το ασκήσουν «άνευ σκέψεως» και ψευδο-αναπτυξιακά. Είτε γιατί εξ αντικειμένου, πανωσήκωμα στην Αθήνα και στέγαση ελάχιστων απαιτήσεων στην επαρχία, δεν άγγιζαν αμφότερα, το βεληνεκές των προβαλλομένων «προτύπων», τόσο ενδο-πανεπιστημιακά, όσο και από τον ειδικό τύπο –τον εξειδικευμένο (Αρχιτεκτονικά Θέματα, Θέματα Χώρου + Τεχνών, κ.ά.)–, και από τα έντυπα lifestyle.

Ο Γιώργος Παπαγιαννόπουλος –Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης–, προσέγγισε το επάγγελμα, μέσα από την αυτοδυναμία του δημόσιου Πανεπιστήμιου, υπογραμμίζοντας τον απευθείας διάλογο, που ως όφειλε θα έπρεπε να αναπτύξει με τον δημόσιο χώρο, με όχημα τους ίδιους τους σπουδαστές του. Ίσως έτσι, να δινόταν η ευκαιρία στην πόλη, να «απολαύσει» ουσιαστικά δομημένο περιβάλλον, αποφεύγοντας τον ύφαλο του marketing της αρχιτεκτονικής «ετικέτας προέλευσης». Πρόταση εξαιρετικά επίκαιρη, λόγω δυσπραγίας του «δημόσιου» να ανταποκριθεί οικονομικά, σε υπερφίαλες προσκλήσεις – όπως

στο πρόσφατο παρελθόν, των γεφυρών και των μουσείων, αν και σήμερα μας κυνηγάει και το πρώην αεροδρόμιο, με διεθνές ονοματεπώνυμο. Και ταυτόχρονα, πρόκληση για το δημόσιο Πανεπιστήμιο να εξέλθει από την κατευθυνόμενη αποκαθήλωση και απομόνωσή του, και να προτάξει «ηθική», έναντι αμφίβολης «αισθητικής», στη δημόσια αρχιτεκτονική πραγματικότητα.

Ο Αλέξανδρος Κλειδωνάς, –ελεύθερος επαγγελματίας, υποψήφιος διδάκτωρ ΕΜΠ–, εστιάζοντας στους τελικούς αποδέκτες του αρχιτεκτονικού έργου και στην εντέλει αναπόφευκτη δραστική επέμβασή τους πάνω στο σώμα του, στόχευσε στην ενίσχυση της αντίληψης του αρχιτεκτονικού έργου ως συλλογικής – συμμετοχικής υπόθεσης, ήδη μέσα στα πλαίσια των αρχιτεκτονικών σπουδών. Ενός δυναμικού «αυτοσχεδιασμού», που θα ανταποκρίνεται στη βάση κρίσιμων ζητημάτων επίλυσης του δημόσιου χώρου της πόλης. Και να τώρα, που «οι πλατείες» δείχνουν, με πυκνό και ακόμα ανεπεξέργαστο τρόπο, μέσα από τον αναπάντεχο «αυτοσχεδιασμό», ο οποίος εξελίσσεται καταιγιστικά, έναν δρόμο. Διευρύνουν το εννοιολογικό πλαίσιο, ανατρέπουν τις νόρμες. Διατυπώνουν ίσως, ανάμεσα στις πυκνώσεις ενός επαπειλούμενου συστημικού αποκλεισμού, μια πιθανή ρωγμή στο διακύβευμα. Με τις συμπαραδηλώσεις, που λειτουργούν αποφρακτικά «και» στη χρήση του χώρου, μας κλείνουν περιπαικτικά το μάτι.

Ο Ανδρέας Μαριάτος, –ελεύθερος επαγγελματίας στα Κύθηρα, από το Δίκτυο μικρών αρχιτεκτονικών γραφείων, που οργανωμένα έδωσε το πιο δυναμικό παρόν στο συνέδριο–, ξετύλιξε ήπια, αναγνωριστικά, απρόσμενα «αισιόδοξα», τη δυναμική σχέση επαγγελματία αρχιτέκτονα του μικρού αρχιτεκτονικού γραφείου και πελάτη. Μια σχέση που σφυρηλατείται με πολύ κόπο, σκαλί-σκαλί, χρόνο με τον χρόνο. Με τον λόγο του, διεκδικεί τη μερικότητα, στη θέση της προβεβλημένης φαντασιωσικής πληρότητας. Με την οπτική του, «ανακεφαλαιώνει» υπόγεια, τα ερωτήματα που τέθηκαν πιο πάνω, και σχηματοποιεί ένα δημιουργικό στίγμα. Ο άνθρωπος που αντιμετωπίστηκε από την «εξουσία» ως καταναλωτής, ο αποπλανημένος, από την πλαστή χρηματοπιστωτική ανάπτυξη, βλέπει τώρα τη ζωή του να ανατρέπεται. Ο αρχιτέκτονας του Μαριάτου, έρχεται από μακριά, μεταφέρει την παρακαταθήκη ενός Πικιώνη και ενός Κωνσταντινίδη (πόσο ακόμα θα παραμένουν στη σκέψη μας ασύμπτωτοι;). Δίνει το χέρι του –την επιστημονική γνώση του–, στον πελάτη ως συνειδητό πολίτη και διδάσκει και διδάσκεται από «τη χρεία». Για «το κοινό και το κύριο»: μια σκέψη που μπορεί να σκεφτεί αυτό που είναι, κι όχι αυτό που εύχεται. Μέσα από αυτή την οπτική, συγκροτείται μια αρθρωμένη γλώσσα, πιστή στον εαυτό της που μπορεί, πιθανά, να ανασύρει το «καστικό στοιχείο» από τον παρασιτισμό χρόνων. Ένας τρόπος να κατανοούμε τον εαυτό μας όπως ακριβώς είναι. Να ξεφύγουμε από την κατάρα του «προϊόντος εισαγωγής», που μας κατατρέχει από ιδρύσεως του νεοελληνικού κράτους, και δαιμονοποιεί τη «νεοελληνική» ιδεολογία μας. Να απισχνήσουμε το «πλαδαρό σώμα» που παρασιτεί ως σύνολο, εις βάρος ολόκληρου του εαυτού του.

Η άρθρωση λόγου, τόσο από το Δίκτυο των μικρών αρχιτεκτονικών γραφείων, συντεταγμένα, συγκροτημένα –έχει κι αυτή η λεπτομέρεια την τεράστια σημασία της–, τόσο και το μπόλι, καλύτερα η συσπείρωση, και με τις υπόλοιπες «ρωγμές» ανάσας, δίνει μιαν άλλη προοπτική για το επάγγελμα, συγκροτεί έναν πραγματικό λόγο. Έρχεται να κλειδώσει πάνω στον, παρηγορητικά αισιόδοξο και επικαιρικά κρίσιμο, λόγο του Κ. Αξελού: «Ακόμη κι αν ο κόσμος διευθύνεται όλο και περισσότερο από τις μεγάλες δυνάμεις, όσοι δεν είναι μεγάλοι δεν έχουν παρά να μείνουν πιστοί στον εαυτό τους για να μην καταλήξουν εντελώς χωρίς ουσία».[3]

Σημειώσεις

1. Αντιγράφω από τη WIKIPEDIA: «Μαύρη τρύπα είναι μια συγκέντρωση μάζας, σημαντικά μεγάλης, ώστε η δύναμη της βαρύτητας να μην επιτρέπει σε οτιδήποτε να ξεφεύγει από αυτή, παρά μόνο μέσω κβαντικής συμπεριφοράς. Το βαρυτικό πεδίο είναι τόσο δυνατό, ώστε η ταχύτητα διαφυγής κοντά του ξεπερνά την ταχύτητα του φωτός. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα ότι τίποτα, ούτε καν το φως, δεν μπορεί να ξεφύγει από τη βαρύτητα της μαύρης τρύπας, εξ ου και η λέξη «μαύρη» δεν αναφέρεται σε τρύπα με τη συνήθη έννοια (οπή), αλλά σε μια περιοχή του χώρου, από την οποία τίποτα δεν μπορεί να επιστρέψει. Μία «μαύρη τρύπα» είναι το σημείο εκείνο του διαστήματος, όπου κάποτε υπήρχε ο πυρήνας ενός γιγάντιου άστρου ο οποίος στην τελική φάση της εξέλιξης του άστρου έχασε την πάλη του ενάντια στη βαρύτητα, με αποτέλεσμα τα υλικά του να καταρρεύσουν και να συμπιεστούν».
2. Β. Παναγιωτοπούλου, «Η αρχιτεκτονική κριτική σε μετάβαση», *Θέματα Χώρου+Τεχνών*, 39/2008, σελ. 106.
3. Κ. Αξελός, *Η μοίρα της σύγχρονης Ελλάδας*, Νεφέλη, 2010, σελ. 43-44.

Επειδή γράφτηκαν πολλά...

της **Μυρτώς Δεσποτίδη**, *αρχιτέκτονος, ειδ. γραμματέας ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ*

Επειδή γράφτηκαν πολλά και ασκήθηκε πολλή κριτική, επειδή πέρασε ο καιρός και κατακάθισε η σκόνη, επειδή στη συνείδηση έμεινε αυτό που πρέπει και τελικά επειδή πρέπει να ακουστεί και κάτι διαφορετικό...
Κατανοώ και βιώνω έντονα τη δυσκολία πολλών συναδέλφων να πιστέψουν σε έργα και πράξεις, αποδέχομαι ότι τα τελευταία χρόνια δεν προσφέραμε όλα όσα υποσχεθήκαμε (ποιος θα μπορούσε όμως;;;)
Δεν παραιτούμαι όμως από το δικαίωμα να οραματίζομαι και σίγουρα δεν είμαι από αυτούς που το βάζουν κάτω, ούτε πείθομαι εύκολα για το ποιοι τελικά έχουν δίκιο και ποιοι άδικο.
Έμαθα στη ζωή μου ότι πολλές φορές τα φαινόμενα απατούν, όπως επίσης έμαθα ότι ηθικό είναι να προσφέρεις ανιδιοτελώς, δίκαιο να αποδίδεις στον καθένα αυτό που του ανήκει, όμορφο να πιστεύεις στους ανθρώπους και δημιουργικό να συνεργάζεσαι.
Το 11ο Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Συνέδριο, ή, Συνέδριο Αρχιτεκτόνων, όπως θέλουν κάποιοι να το λένε, (χωρίς να καταλαβαίνουν καν τη διαφορά), πραγματοποιήθηκε.
Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε, όπως όλα τα μεγαλεπήβολα σχέδια που βασίζονται στην ιδέα κάποιου, στις δημόσιες σχέσεις κάποιων άλλων, στην οικονομική επένδυση κάποιων τολμηρών, στο επιχειρηματικό μυαλό ορισμένων ... και τελικά στην προσωπική εργασία κάποιων λίγων!
Σημασία έχει όμως ότι πραγματοποιήθηκε, και έδωσε τη δυνατότητα σε όλους εμάς Αρχιτέκτονες και μη, να συζητάμε για την Αρχιτεκτονική, για το επάγγελμα, για το περιβάλλον, για τις πόλεις, για τη ζωή μας, για το μέλλον...

Σίγουρα γίνανε λάθη, μεγάλα και μικρά.
Σίγουρα υπήρχαν επιλογές, καλύτερες και χειρότερες, ίσως και να υπήρχαν δυνατότητες άλλες, διαφορετικές, δεν εμφανίστηκαν όμως...
Επίσης το ανθρώπινο δυναμικό, που μπορούσε πραγματικά να προσφέρει χρόνο και σκέψη δεν ήταν αρκετό.

Παρ' όλα αυτά το συνέδριο έγινε.

Η αλήθεια είναι ότι κάποιοι το χρησιμοποίησαν σαν όπλο προεκλογικής εκστρατείας, ορισμένοι σαν όχημα γρήγορης επαφής με την εξουσία, πολλοί σαν αφορμή συναναστροφής και ανταλλαγής απόψεων,
Άλλοι σαν εφαλτήριο... για επαγγελματική αναρρίχηση, η ευκαιρία προσωπικής προβολής, πολλοί ήταν αυτοί που βρήκαν ευκαιρία να εκφραστούν... και κάποιοι λίγοι νιώσαμε την προσωπική ικανοποίηση ότι μπορούμε ακόμα να προσφέρουμε ανιδιοτελώς, στην κοινωνία, στα παιδιά μας, στους συναδέλφους, προσωπικές ώρες και ιδέες, προωθώντας την Αρχιτεκτονική και τους Αρχιτέκτονες.

Οι ώρες πριν το Συνέδριο ήταν πολλές,οι συζητήσεις ατελείωτες, οι ιδέες αστείρευτες και οι προκλήσεις ανέλπιστες.

Το Συνέδριο πραγματοποιήθηκε, και πραγματοποιήθηκε χάρη σε αυτούς που το πίστεψαν, ο καθένας για τούς λόγους του, ο καθένας με τον τρόπο του.
Είναι πολλά αυτά που μπορούν να ειπωθούν, ακόμη περισσότερα αυτά στα οποία μπορεί να ασκηθεί κριτική... τα φώτα, τα χρώματα, οι λέξεις, οι τίτλοι, το χαρτί...

Το Συνέδριο όμως πραγματοποιήθηκε και γι' αυτό τώρα όλοι μπορούν και κάνουν κριτική.
Αυτή είναι η πραγματικότητα, αν δεν υπάρχει έργο δεν υπάρχει κριτική.
Αν δεν υπάρχει όραμα δεν υπάρχει εγρήγορση.
Αν δεν υπάρξουν λάθη δεν γινόμαστε καλύτεροι.

Ας αποδείξουμε λοιπόν ότι μπορούμε να γίνουμε καλύτεροι, ότι μπορούμε να δώσουμε περισσότερα, ότι έχουμε ιδέες και τρόπους να τις υλοποιήσουμε.

Ας δώσουμε τη δυνατότητα σε έναν νέο διάλογο, τόπο και χρόνο σε μία νέα συζήτηση...

Ας δουλέψουμε για το επόμενο Συνέδριο.

11ο Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό Συνέδριο (β)

Εισήγηση - Ερωτήματα

Προέδρου Ε. Λυρούδια στο Στρογγυλό Τραπέζι «ΘΕΣΜΟΙ - ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ»

Σε μια δύσκολη περίοδο για όλους μας, περίοδο κρίσης και κριτικής των θεσμών και των πολιτικών αυτής της χώρας μπορούμε να δούμε την Αρχιτεκτονική υπό το πρίσμα μιας νέας ευκαιρίας αναγέννησης. Βρισκόμαστε μπροστά σε ένα λευκό χαρτί και σχεδιάζουμε τη διάδοση και τις πολιτικές για την Αρχιτεκτονική υπό το πρίσμα μιας νέας εκκίνησης. Θεσμοθετημένοι φορείς για την προστασία και τη διάδοση της Αρχιτεκτονικής υφίστανται. Σε ένα τοπίο κενό, σήμερα είναι απαραίτητο να επαναπροσδιοριστούν οι πολιτικές μας με κύριο στόχο τη δυναμική παρουσία της Αρχιτεκτονικής στο δομημένο περιβάλλον.

Ειδικώς το Αρχιτεκτονικό Επάγγελμα έχει πηγαία αναφορά στη σύλληψη και στον σχεδιασμό του Δομημένου Περιβάλλοντος μέσα στο οποίο οι Ευρωπαίοι πολίτες ζουν, εργάζονται, αναπαύονται και διασκεδάζουν. Έχει επανειλημμένως αποδειχτεί ότι η ποιότητα του Δομημένου Περιβάλλοντος έχει αντίκτυπο στην παραγωγικότητα, την ανταγωνιστικότητα και την ευημερία. Οι Αρχιτεκτονικές υπηρεσίες *μπορούν να θεωρηθούν ως υψίστης σπουδαιότητας για το δημόσιο συμφέρον* και για την κοινωνία γενικότερα, καθώς μέσω των βιώσιμων προσεγγίσεων στην αρχιτεκτονική και την πολεοδομία επιτυγχάνεται σημαντική κοινωνική συνοχή.

«Ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός, η ποιότητα των κτηρίων, η αρμονική ενσωμάτωσή τους στο περιβάλλον τους, ο σεβασμός των φυσικών και αστικών τοπίων και της δημόσιας και ιδιωτικής κληρονομιάς αποτελούν ζήτημα δημοσίου συμφέροντος».

Η υλοποίηση του δομημένου περιβάλλοντος γεννάται από Αρχιτέκτονες. Είναι επομένως ουσιαστικό να εξασφαλιστεί ότι η ποιότητα του δομημένου περιβάλλοντος παρέχει το καλύτερο δυνατό επίπεδο στο οποίο μπορούμε όλοι να ζήσουμε παραγωγικά. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι της ποιότητας και της προστασίας των καταναλωτών, πρέπει να εξασφαλιστούν άριστοι όροι για την παροχή υψηλής ποιότητας αρχιτεκτονικών υπηρεσιών....

Οι προβληματισμοί που αναπτύσσονται από τα παραπάνω, σε σχέση με τη θεματολογία της συνεδρίασης εντάσσονται σε τρεις ενότητες:

1. Αθήνα – Ιστορικό κέντρο.
Πολιτιστική και Αρχιτεκτονική Κληρονομιά

Αλλάζουν οι κοινωνίες μας και η πόλη των Αθηνών γιατί αλλάζουν οι ανάγκες μας. Το ζητούμενο είναι εάν πρέπει να αλλάξει ο προσανατολισμός μας και οι πολιτικές μας για την Αρχιτεκτονική στην Αθήνα. Για την προστασία του κέντρου, την αρχιτεκτονική κληρονομιά, την παραγωγή νέας Αρχιτεκτονικής για τους ελεύθερους χώρους, την αρχιτεκτονική απάντηση στα κάθε είδους γκέτο των μεγαλουπόλεων.

2. Περιφέρεια-Ανάπτυξη της «Αρχιτεκτονικής ιδεολογίας». Δημόσιοι χώροι. Αρχιτεκτονικοί Διαγωνισμοί. Αρχιτεκτονική παιδεία και εκπαίδευση

Είναι ώριμη στιγμή το σύνολο της περιφέρειας και ο σύγχρονος άνθρωπος της επαρχίας να γίνει καθημερινός δέκτης ερεθισμάτων και στοιχείων Αρχιτεκτονικής. Οι πολιτικές (κυβέρνησης και αυτοδιοίκησης) πρέπει να προσανατολιστούν στη δυναμική παρουσία αρχιτεκτονικών προτάσεων και λύσεων και μάλιστα θεσμικά. Με την παρουσία των Αρχιτεκτόνων, την εισαγωγή της Αρχιτεκτονικής στην παιδεία και την κουλτούρα μας, τη διενέργεια Αρχιτεκτονικών διαγωνισμών για το σύνολο των κτηριακών έργων και των έργων τοπίου.

3. Άσκηση Αρχιτεκτονικής από Αρχιτέκτονες

Τα έργα των Αρχιτεκτόνων μεταφέρουν τις ελπίδες και τις φιλοδοξίες της κοινωνίας και δημιουργούν την κύρια φυσική κληρονομιά που θα περάσει στις επόμενες γενεές. Αυτό το γεγονός θέτει ιδιαίτερο βάρος ευθύνης για τη σύλληψη και τη διαχείριση του δομημένου περιβάλλοντος και είναι επομένως προς όφελος της κοινωνίας να εξασφαλιστεί ότι όσοι «αρχιτεκτονούν» έχουν ένα υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η Ελληνική Πολιτεία θα πρέπει να επιβεβαιώσει ότι οι Αρχιτέκτονες και μόνο αυτοί θα ασκούν Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα.

Συνόψεις θεματικών ενοτήτων

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ειδική Συνεδρία 1.1
Η αρχιτεκτονική εκπαίδευση στην Ελλάδα σήμερα
Σύνοψη: Μιχάλης Λεφαντζής

Ομιλητές:
ΣΠΥΡΟΣ ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ *(Πρόεδρος), ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ – ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ*
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ *(Πρόεδρος), ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ – ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ*
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗΣ *(Πρόεδρος), ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ – ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ*
ΖΗΣΗΣ ΚΟΤΙΩΝΗΣ *(Πρόεδρος), ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ – ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ*
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝΕΤΣΟΣ *(Πρόεδρος), ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΑΣ – ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ*
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΑΡΜΑΡΑΣ *(Πρόεδρος), ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ – ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ*

Από τα αρχικά στάδια εκπόνησης του προγράμματος του Συνεδρίου και κατά τις συζητήσεις της Οργανωτικής Επιτροπής για τη Θεματική Ενότητα της Εκπαίδευσης, φάνηκε η αναγκαιότητα ύπαρξης μιας εισαγωγικής συζήτησης με τη μορφή στρογγυλής τράπεζας, ανάμεσα στους εκπροσώπους των Ελληνικών Σχολών και των Τμημάτων Αρχιτεκτονικής, με την επιπρόσθετη παρουσία εκπροσώπων ξένων αρχιτεκτονικών σχολών στο πλαίσιο ενός διεθνούς διαλόγου για την εκπαίδευση των αρχιτεκτόνων. Πρακτικοί λόγοι προγραμματισμού του Συνεδρίου, οδήγησαν στην τελική διευθέτηση της συζήτησης αυτής με τη μορφή Συνεδρίας, στην οποία η παράθεση των εισηγήσεων-θέσεων των Σχολών και των Τμημάτων, δεν κάλυπτε βέβαια τις αρχικές προθέσεις της Οργανωτικής Επιτροπής, κατάφερε όμως να ολοκληρώσει την εικόνα του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου στην Ελλάδα μέσα από μια εποπτεία απόψεων, κατευθύνσεων και στρατηγικών που αντικατοπτρίζουν με σαφήνεια τις προθέσεις και τις θέσεις της ακαδημαϊκής κοινότητας σε σχέση με την ελληνική αρχιτεκτονική.
Λόγω της δικαιολογημένης απουσίας του Καθηγητή Σπύρου Αμούργη, του βασικού συντονιστή της Συνεδρίας, ο οποίος θα εκπροσωπούσε και τη διεθνή εμπειρία, κλήθηκε ο κ. Διονύσης Ζήβας Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ, διότι θεωρήθηκε ότι ήταν ο μόνος από το ακροατήριο, που μπορούσε να προεδρεύσει σε μια τέτοια Συνεδρία.

Ο Πρόεδρος της Αρχιτεκτονικής Σχολής ΕΜΠ, Καθηγητής κ. Σπύρος Ραυτόπουλος, ξεκίνησε την εισήγησή του αναπτύσσοντας την τρέχουσα προβληματική που αφορά στην ίδια τη λειτουργία της Αρχιτεκτονικής Σχολής ΕΜΠ. Η μεγάλη αύξηση του αριθμού των φοιτητών, συνοδευμένη από τη μείωση του διδακτικού προσωπικού, αλλά και η άρνηση της Πολιτείας να βοηθήσει τις Αρχιτεκτονικές Σχολές «παγώνοντας» τις προσλήψεις διδασκόντων, επισημαίνεται ως ένα βασικό και δυσεπίλυτο πρόβλημα. (Παρεμπιπτόντως, κανείς εκπρόσωπος της Πολιτείας δεν παρακολούθησε τη Συνεδρία).
Η παρουσίαση του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου της Σχολής Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ, έγινε μέσα από το πρίσμα μιας περισσότερο ποιοτικής και πολύ λιγότερο ποσοτικής αποτίμησης του έργου αυτού και βασίστηκε σε μια σειρά λεπτά επεξεργασμένων επισημάνσεων. Η συνεργασία, η σύνθεση και η αξιοποίηση μιας ποικιλίας γνωστικών αντικειμένων που στόχο έχει να διαμορφώσει μια συνολική γνώση στον φοιτητή, το καθεστώς της ελεύθερης επιλογής του αντικειμένου διδασκαλίας μέσα από συλλογικές και δημιουργικές διαδικασίες, από την παρουσίαση εικόνων, κατασκευαστικών εκτιμήσεων μέχρι και ολοκληρωμένων μελετών, είναι τα βασικά χαρακτηριστικά της εκπαιδευτικής διαδικασίας στη Σχολή του ΕΜΠ.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του ΑΠΘ, Καθηγητής κ. Γιώργος Παπακώστας, συσχέτισε από την αρχή της ομιλίας του, τις δράσεις και τη δυναμική που ανέπτυξε το Τμήμα στην πόλη της Θεσσαλονίκης, επιχειρώντας μια αποτίμηση της πενηντα-πεντάχρονης πορείας και της γόνιμης προσφοράς του και της θεσμικής παρουσίας της Σχολής, τόσο στην πόλη, όσο και ευρύτερα στη νεοελληνική αρχιτεκτονική.
Όπως είπε ο κ. Παπακώστας, με το πέρασμα του χρόνου και εν μέσω συγκρούσεων και πολλαπλών μετασχηματισμών, η πολιτική του Τμήματος διαμόρφωσε ένα γόνιμο ερευνητικό και εκπαιδευτικό περιβάλλον αρχιτεκτονικής παιδείας, το οποίο καλύπτει όλη την έκταση του πολυδιάστατου γνωστικού αντικειμένου της αρχιτεκτονικής. Το Τμήμα βέβαια συμμετέχει, όχι μόνο στα δρώμενα της Θεσσαλονίκης αλλά και σε πολλά σημαντικά γεγονότα της αρχιτεκτονικής στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, αναπτύσσοντας το διεθνές του πρόσωπο.
Επίσης, ο ομιλητής επισήμανε την ανάγκη διαμόρφωσης νέων δυναμικών συνθηκών στην αρχιτεκτονική εκπαίδευση, λέγοντας πως ιστορικά, οι ζυμώσεις, οι συγκρούσεις και οι συνεχείς μετασχηματισμοί, σχηματοποίησαν το διαχρονικό προϊόν του εκπαιδευτικού προγράμματος της Σχολής.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του ΔΠΘ, Καθηγητής κ. Βασίλειος Προφυλλίδης, παρουσίασε το νέο εκπαιδευτικό πλαίσιο της Σχολής, προσανατολισμένο κυρίως στη γνωστική επάρκεια και στην ανάπτυξη συγκριτικών πλεονεκτημάτων που θα πρέπει να διαθέτουν οι απόφοιτοι στην αγορά εργασίας, επισημαίνοντας μια σειρά παραμέτρων οι οποίες στο σύνολό τους διαμορφώνουν την εικόνα του νέου προγράμματος σπουδών που υλοποιήθηκε μόλις κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011.
Σε αυτό το πρόγραμμα σπουδών, μέσα από τη στρατηγική μείωση του αριθμού των μαθημάτων και την συγκριτική παράθεση των ποσοτικών και ποιοτικών του χαρακτηριστικών σε σχέση με το προηγούμενο, επιχειρήθηκε ένα αποτελεσματικότερο αντιστάθμισμα θεωρίας και πρακτικής, με έμφαση στην αρχιτεκτονική πράξη, έτσι ώστε οι απόφοιτοι της Σχολής να μην χρειάζονται περαιτέρω εξειδίκευση για την είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Επεξηγώντας με σαφήνεια το σκεπτικό αυτών των επιλογών, ο ομιλητής εξέθεσε τις αδυναμίες του αρχιτεκτονικού γίγνεσθαι των τελευταίων πέντε δεκαετιών στην Ελλάδα. Αναφερόμενος μάλιστα στο δυναμικό της Σχολής, χαρακτήρισε αδικία το ολιγάριθμο των μελών ΔΕΠ στις Σχολές και τα τμήματα της Περιφέρειας, σε σύγκριση με τις Κεντρικές όπου υπάρχουν πολύ περισσότεροι διδάσκοντες.

Για τον Πρόεδρο του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Καθηγητή κ. Ζήση Κοτιώνη, οι Σχολές περνούν μια κρίσιμη καμπή που εντοπίζεται κυρίως στο πάγωμα των προσλήψεων και στα συνακόλουθα προβλήματα έλλειψης προσωπικού. Παρουσιάζοντας το ακαδημαϊκό προφίλ της Σχολής μέσα από συγκεκριμένες συνιστώσες που προσδιορίζουν βασικές κατευθύνσεις και στρατηγικές, ο κ. Κοτιώνης επιχείρησε μια ποιοτική αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου και της ενεργού παρουσίας της στη Θεσσαλία. Οι νέες ψηφιακές τεχνολογίες και το περιβαλλοντικό παράδειγμα της περιοχής του θεσσαλικού κάμπου ως πεδίο έρευνας που αναπτύσσεται σε ένα πλαίσιο ανάπτυξης και βιομηχανοποίησης είναι χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν τις κατευθύνσεις του Τμήματος και του εκπαιδευτικού προγράμματος που υλοποιεί σε σχέση με τον τόπο στον οποίο δραστηριοποιείται. Εντάσσοντας αυτό το ακαδημαϊκό προφίλ στα ευρύτερα δεδομένα, ο κ. Κοτιώνης λέει χαρακτηριστικά πως «...ενώ δεν διαφέρουν πολύ τα προγράμματα σπουδών, διαφέρουν τα τμήματα».

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Πατρών, Καθηγητής κ. Γιώργος Πανέτσος, μετά από μια λεπτομερέστατα τεκμηριωμένη παρουσίαση του προγράμματος σπουδών της Σχολής, εξήγησε το σκεπτικό της υλοποίησής του και τα βασικά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να διαθέτουν οι απόφοιτοι, βάσει συγκριτικών στοιχείων με άλλα προγράμματα σπουδών. Ο κ. Πανέτσος, έθεσε θέμα για τους τρόπους σύνδεσης της αρχιτεκτονικής πράξης με την ακαδημαϊκή πρακτική έτσι όπως αυτοί παρουσιάζονται στα προγράμματα σπουδών διεθνώς, τα τελευταία χρόνια, εισάγοντας το ανταγωνιστικό καθεστώς παραγωγής κτισμένου χώρου με τους όρους της αγοράς, που παρεμβαίνει με τρόπο αρνητικό, υποβιβάζοντας την ακαδημαϊκή, επιστημονική αλλά και την επαγγελματική ιδιότητα και ρόλο του αρχιτέκτονα στις κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις. Ο κ. Πανέτσος προς το τέλος της ομιλίας του, τίθεται εναντίον της κατάληξης του αρχιτέκτονα ως «τεχνικού εφαρμογής» βάσει των αναγκών και των προτεραιοτήτων που έχει θέσει η σύγχρονη αγορά εργασίας.

Ο Πρόεδρος της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Πολυτεχνείου Κρήτης, Καθηγητής κ. Μανώλης Μαρμαράς, εντόπισε με τη σειρά του το σημαντικότατο πρόβλημα έλλειψης προσωπικού της νέας αυτής Σχολής που συνίσταται στη χρονική καθυστέρηση του διορισμού των νέων μελών ΔΕΠ –που παρόλα αυτά είναι ενεργά στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα– και στην κατάργηση των Εντεταλμένων Διδασκαλίας (ΠΔ 407/80) οι οποίοι και στήριζαν μέχρι τώρα τη λειτουργία της Σχολής. Παρουσιάστηκαν και εδώ, τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος σπουδών, οι κατευθύνσεις και το διαφαινόμενο ακαδημαϊκό προφίλ της Σχολής, με έμφαση στις εκπαιδευτικές και πολιτισμικές δραστηριότητες εντός και εκτός του Πολυτεχνείου, όπως για παράδειγμα, το Θερινό Σχολείο που εδώ και χρόνια οργανώνεται με επιτυχία. Καταλήγοντας την ομιλία του, ο κ. Μαρμαράς μίλησε για την ανάγκη αξιολόγησης των τμημάτων αρχιτεκτόνων ανά την Ελλάδα, διαδικασία που πρέπει να υλοποιηθεί άμεσα.

Σημαντικές παρεμβάσεις-ερωτήσεις στο τέλος της Συνεδρίας ήταν αυτή του κ. Τάσου Μπίρη προς τον κ. Ραυτόπουλο αλλά και τους υπόλοιπους Προέδρους των Σχολών και η ερώτηση της κας Αμαλίας Ανδρουλιδάκη προς τον κ. Πανέτσο για θέματα του ΥΠΠΟΤ.

Ειδική Συνεδρία 1.2
Ανιχνεύοντας νέους ρόλους για τον αρχιτέκτονα, μέσα από την αρχιτεκτονική εκπαίδευση

Ομιλητές:
ΣΟΦΙΑ ΤΣΙΡΑΚΗ: *«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ»*
ΣΤΑΥΡΟΣ ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ: *«Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ»*
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΡΙΠΟΔΑΚΗΣ: *«Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ»*
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΜΑΡΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΑ ΡΙΖΑ: *«ΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ/Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΧΩΡΟ»*
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ: *«ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»*
ΡΙΒΑ ΛΑΒΒΑ: *«ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΑΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»*
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΟΥΖΕΠΑΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΟΥΛΙΑΡΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΑΣ: *«Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΩΣ ΣΥΝΘΗΚΗ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ»*
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΣΙΓΚΑΣ, ΔΩΡΑ ΜΑΥΡΙΔΟΥ: *«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»*
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΗΜΑ: *«Η ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ Ι. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ»*

Στη συνεδρία 1.2, το θέμα των πρώτων 3 εισηγήσεων κινήθηκε σε ένα ευρύ θεωρητικό πλαίσιο με πυρήνα των κοινωνικό ρόλο του αρχιτέκτονα δια μέσου της εκπαίδευσης. Εισηγήσεις στις οποίες, παρότι εμφανίστηκαν τρεις αυτόνομες πρακτικές προσέγγισης του θέματος, προερχόμενες από διαφορετικά ιδεολογικά εφαλτήρια, κατέληξαν τελικά σε ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς, οδηγούμενες σε αλληλοσυμπληρούμενα συμπεράσματα. Οι υπόλοιπες εισηγήσεις, έθιξαν αλλεπάλληλες περιπτωσιολογικές εκδοχές πάνω στους νέους ρόλους του αρχιτέκτονα, επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον στην εκπαιδευτική/ερευνητική διαδικασία μέσα από μια ακαδημαϊκή οπτική, στην προσπάθειά τους να αρθρώσουν ένα πολλαπλό θεωρητικό πλαίσιο. Η προβληματική που προέκυψε από τη συνεδρία, για τους νέους ρόλους του αρχιτέκτονα στην εκπαίδευση, μπορεί να συνδράμει στη συνολική συζήτηση για την εκπαίδευση, δεν κατάφερε όμως να κλιμακωθεί βάσει των συγκεκριμένων εισηγήσεων, έτσι ώστε να εξαχθούν γόνιμα συμπεράσματα.

Ειδική Συνεδρία 1.3
Από το ακαδημαϊκό εργαστήριο στην αρχιτεκτονική πρακτική
Σύνοψη: Μάρω Καρδαμίτση-Αδάμη

Ομιλητές:
ΒΑΝΑ ΤΕΝΤΟΚΑΛΗ: *«ΟΤΑΝ Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΗ ΚΡΑΤΑ ΚΡΥΜΜΕΝΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΑ»*
ΕΛΕΝΗ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΥ: *«ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΣΕ ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ»*
ΒΕΝΕΤΙΑ ΤΣΑΚΑΛΙΔΟΥ: *«Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΩΣ ΔΙΑΡΚΗΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΑΦΕΤΗΡΙΑ ΤΟ STUDIO»*
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ, ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΟΥΡΑΣ: *«Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»*
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΙΑΝΟΣ: *«1ο ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ ΣΤΑ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΑ: ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΚΑΤΑ ΧΩΡΑΝ»*
ΕΙΡΗΝΗ ΕΦΕΣΙΟΥ, ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΣΑΚΑΝΙΚΑ: *«ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ: ΕΡΕΥΝΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΦΑΡΜΟΓΗ»*
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΑΡΗΣ, ΣΤΑΥΡΟΣ ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΕΛΕΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ: *«ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ «ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΟΙΚΙΣΜΟΥ» ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ»*
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΑΣΙΛΑΤΟΣ, ΕΙΡΗΝΗ ΕΦΕΣΙΟΥ: *«Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΤΟΥ ΕΜΠ»*
ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗΣ: *«Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ*

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΝΕΟ ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ»
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ: *«ΓΕΙΤΟΝΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ»*

Η Συνεδρία περιελάμβανε 10 ανακοινώσεις-εισηγήσεις. Πραγματοποιήθηκαν όλες.
Δυστυχώς, όπως συχνά συμβαίνει, οι ομιλητές στην πλειοψηφία τους ξεπέρασαν από λίγο ως πολύ το δεκάλεπτο που τους είχε παραχωρηθεί (κάποιοι έφτασαν τα 30΄), παρά τις επανειλημμένες συστάσεις του προεδρείου, με αποτέλεσμα να μην υπάρξει χρόνος για ερωτήσεις και συζήτηση.
Από το σύνολο των εισηγήσεων 4 αφορούσαν τη διδασκαλία στη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, δύο το Τμήμα Αρχιτεκτόνων του ΑΠΘ, δύο το Τμήμα Αρχιτεκτόνων του ΔΠΘ, μία το Πολυτεχνείο Κρήτης και μία το ΤΕΕ Δωδεκανήσου. Η τελευταία αν και εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, καθώς παρουσίαζε πρόγραμμα συνεργασίας μεταξύ του ΤΕΕ Δωδεκανήσου και του Επιμελητηρίου Αρχιτεκτόνων Μούγλων Τουρκίας, οριακά άγγιζε τον τίτλο της ενότητας κυρίως όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της την αρχιτεκτονική πρακτική. Δυστυχώς λόγω χρόνου δεν μπόρεσε να προβληθεί το σχετικό video, γεγονός που δυσαρέστησε ιδιαιτέρως τους αντιπροσώπους του ΤΕΕ Δωδεκανήσου.
Επίσης ενδιαφέρουσα, αλλά οριακά εμπίπτουσα στο θέμα της συνεδρίας, ήταν η ανακοίνωση της συναδέλφου Βάνας Τεντοκάλη με τίτλο «Όταν η αρχιτεκτονική στην ελληνική πόλη κρατά κρυμμένα μυστικά και ντοκουμέντα».
Από τις υπόλοιπες ανακοινώσεις οι τέσσερεις των Κ. Καραδήμα - Β. Τσούρα, Φρ. Γουλιέλμου - Ειρ. Εφεσίου - Ελ. Τσακανίκα, Γ. Γιαννίτσαρη - Ελ. Κωνσταντινίδου - Στ. Γυφτόπουλου από το Μετσόβιο και αυτή του Ν. Λιανού από το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης αναφέρονταν στο θέμα Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, είτε ως μεμονωμένα κτήρια είτε ως οικιστικά σύνολα, στην ανάλυση τεκμηρίωση και αποκατάσταση τους. Καθώς οι τρεις πρώτες αναφέρονται σε κοινό μάθημα της μορφολογίας και της οικοδομικής, ένα μάθημα που διδάσκεται εδώ και πολλά χρόνια στην Αρχιτεκτονική Σχολή του ΕΜΠ σε προπτυχιακό επίπεδο, έχω την αίσθηση ότι θα ήταν προτιμότερο σ' ένα παρόμοιο Συνέδριο να παρουσιάζονταν από κοινού από τα δύο εργαστήρια και η ανακοίνωση να εστίαζε στις αλλαγές και εξελίξεις που έχουν πραγματοποιηθεί στο μάθημα και όχι σε εξειδικευμένες λεπτομέρειες που θα ενδιέφεραν μία επίσης εξειδικευμένη συνάντηση.
Πιθανόν η άποψη μου να μην είναι αντικειμενική, καθώς η μακρόχρονη θητεία μου στην Αρχιτεκτονική Σχολή του ΕΜΠ μου επέτρεπε να γνωρίζω καλά (από πρώτο χέρι θα λέγαμε) τα σχετικά μαθήματα.
Οπωσδήποτε ο μεγάλος αριθμός των σχετικών εισηγήσεων φανερώνει ότι τα θέματα τα σχετικά με την παραδοσιακή μας αρχιτεκτονική κληρονομιά εξακολουθούν να βρίσκονται στην επικαιρότητα του αρχιτεκτονικού προβληματισμού και της αρχιτεκτονικής πρακτικής.
Η τελευταία ανακοίνωση πάντως δεν έγινε απόλυτα κατανοητή. Ίσως ο ΣΑΔΑΣ θα έπρεπε να πραγματοποιήσει μία ημερίδα σχετικά με το ποιοι πρέπει να ασκούν το επάγγελμα του συντηρητή και αναστηλωτή της παραδοσιακής μας κληρονομιάς. Στο ΚΣΝΜ το θέμα έχει συζητηθεί επανειλημμένως.
Η εισήγηση της Ελ. Αμερικάνου παρουσίασε τον τρόπο διδασκαλίας του εισαγωγικού μαθήματος των Αρχιτεκτονικών συνθέσεων στο ΔΠΘ ένα ακόμη ειδικό θέμα που δεν στερείται ενδιαφέροντος και που βρήκε μία συνέχεια στην αντίστοιχη εισήγηση της επόμενης ομιλήτριας Β.Τσακαλίδου.
Τέλος οι δύο εισηγήσεις των Π. Βασιλάτου - Ειρ. Εφεσίου και Ν. Παπαμανώλη εξέτασαν το θέμα της διδασκαλίας της Τεχνολογίας στο ΕΜΠ και το Πολυτεχνείο της Κρήτης.
Γενικά πιστεύω ότι το τμήμα του Συνεδρίου το αφιερωμένο στην Εκπαίδευση καταλάμβανε ένα πολύ μεγάλο μέρος προγράμματος του Συνεδρίου, υπερβολικά μεγάλο (πέντε συνεδρίες) με εισηγήσεις συχνά εξαιρετικά εξειδικευμένες. Το γεγονός αυτό ίσως να φανερώνει την κρίση στην ακαδημαϊκή εκπαίδευση στην Ελλάδα του 2011 ή την κρίση στον επαγγελματικό χώρο του αρχιτέκτονα που σπρώχνει όλο και περισσότερο νέους στον ακαδημαϊκό χώρο. Το ότι ένα πολύ μεγάλο μέρος των εισηγητών όχι μόνο στον τομέα της εκπαίδευσης αλλά γενικότερα ανήκουν ή ανήκαν στον ακαδημαϊκό χώρο αξίζει να διερευνηθεί.
Ίσως ο ΣΑΔΑΣ να έπρεπε να οργανώσει ένα ειδικό συνέδριο (ο ΣΑΔΑΣ όχι τα Πολυτεχνεία) σχετικά με την εκπαίδευση των αρχιτεκτόνων σήμερα, όπου να τοποθετηθούν οι απαιτήσεις του επαγγελματικού χώρου και οι ανάγκες του και να αναζητηθεί η καλλίτερη δυνατή σύνδεση του επαγγέλματος με τον ακαδημαϊκό χώρο.
Γενικά οι ανακοινώσεις που παρακολούθησα, σε όλες τις συνεδρίες τις σχετικές με την εκπαίδευση, δεν νομίζω ότι προσέφεραν κάτι καινούργιο στον χώρο. Υπήρξαν πολύ καλές, μέτριες και κακές εισηγήσεις, όπως συμβαίνει σε κάθε συνέδριο, δεν ξεχώρισα όμως κάτι το πραγματικά ιδιαίτερο.
Επαναλαμβάνω όμως και πάλι ότι η άποψη μου αυτή μπορεί να μην είναι αντικειμενική γιατί μετά από 35 χρόνια στην εκπαίδευση «νομίζεις» ότι τη γνωρίζεις.

Ειδική Συνεδρία 1.4
Τα πριν και τα μετά της Αρχιτεκτονικής εκπαίδευσης
Ευαισθητοποιώντας τον Πολίτη

Ομιλητές:
ΔΑΜΙΑΝΟΣ ΑΜΠΑΚΟΥΜΚΙΝ: *«Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΛΛΑΔΑ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ»*
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΤΣΑΚΗΣ: *«Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΑΙΔΕΙΑ Ή ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ;»*
ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΤΖΟΓΛΟΥ: *«ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟ ΧΩΡΟ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ»*
ΡΕΒΕΚΑ ΚΡΕΣΤΕΝΙΤΗ: *«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΙΕΞΟΔΟΣ Ή ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ»*
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ: *«ΣΥΜΒΑΣΙΟΥΧΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΣ ΜΗ-ΧΩΡΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»*
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΟΤΣΙΩΡΗΣ: *«ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ»*
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΚΛΙΔΑΚΗ: *«Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»*
ΜΑΙΡΗ ΣΑΒΒΑΪΔΟΥ-ΚΑΜΠΟΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΣΤΕΦΟΣ: *«Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»*

Στη συνεδρία 1.4, η πρώτη εισήγηση που αναφέρεται στην αναγκαιότητα ύπαρξης της αρχιτεκτονικής γνώσης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης στο πλαίσιο ενός ανοίγματος της αρχιτεκτονικής στην κοινωνία, δίνει σαφή θέση και προσανατολισμό στο αντικείμενο αυτής της συνεδρίας. Παρότι το θέμα ήταν πολυδιάστατο και αρκετά επίκαιρο, στη συνεδρία αυτή δεν ολοκληρώθηκε, αφού δεν υπήρχαν οι εισηγήσεις που θα μπορούσαν να το καλύψουν πιο σφαιρικά.

Ειδική Συνεδρία 1.5
Η αρχιτεκτονική εκπαίδευση στην ψηφιακή εποχή

Ομιλητές:
ΠΑΝΟΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ: *«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΩΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΣΗΜΕΡΑ»*
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ: *«ΟΙ «ΝΕΕΣ» ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ»*
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΔΗΣ: *«ΑΝΑΛΥΟΝΤΑΣ ΤΟ ΔΙΛΛΗΜΑ ΨΗΦΙΑΚΟ vs ΑΝΑΛΟΓΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»*
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΠΟΥΡΔΑΚΗΣ: *«ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ. ΕΝΑ ΕΠΟΜΕΝΟ ΒΗΜΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ»*
ΙΩΑΝΝΑ ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ: *«ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ: ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ, ΝΕΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ»*
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΟΥΝΑΣ, ΝΑΤΑΛΙΑ ΗΛΙΑΔΗ, ΣΟΦΙΑ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ, ΕΛΕΝΗ ΜΠΟΥΜΠΑΡΗ: *«ΕΠΑΥΞΗΜΕΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ»*
ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΛΙΦΡΑΓΚΗΣ: *«ΚΙΝΟΥΜΕΝΗ ΕΙΚΟΝΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ»*
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΟΣ: *«ΨΗΦΙΑΚΗ ΣΑΡΩΣΗ (LASER SCANNING) - Η ΕΙΚΟΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ»*

Στη συνεδρία 1.5, παρουσιάστηκε το ευρύ φάσμα της ψηφιακής καινοτομίας στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, όπως αυτό διδάσκεται στον ακαδημαϊκό χώρο, σε μια αρκετά πετυχημένη σειρά εισηγήσεων. Ο σχεδιασμός σε ψηφιακό περιβάλλον και η επιρροή του στη σύνθεση και την ίδια τη διδασκαλία ολοκληρώθηκαν ως νοηματική ενότητα και μια πλατφόρμα διαλόγου που δεν έχει ξαναεμφανιστεί σε ένα αρχιτεκτονικό συνέδριο τέτοιας θεματικής, παρά μόνο σε εξειδικευμένα συνέδρια.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Ειδική Συνεδρία 2.1
Επαγγελματικά δικαιώματα
Σύνοψη:Δημήτρης Ξυνομηλάκης

1. «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ Ο ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧ.»
Εισηγητής: ***ΘΑΝΑΣΗΣ ΜΠΟΥΜΗΣ***
• Προσδιορισμός και θεσμοθέτηση των Επαγγελματικών Δικαιωμάτων μεταξύ των διαφορετικών ειδικοτήτων των Πολυτεχνικών Σχολών Πανεπιστημιακού Επιπέδου (ΠΕ) 5ετούς διάρκειας σπουδών και ενιαίων σπουδών, ως συνέπεια σωστής αξιολόγησης σε θέματα ακαδημαϊκής Ισοτιμίας και Αντιστοιχίας, που οδηγούν σε διαφορετικά Ακαδημαϊκά Δικαιώματα – Προσόντα και τέλος Επαγγελματικά Δικαιώματα από εκείνων με σπουδές σε Κολέγια 3 και 4 χρόνων διάρκειας σπουδών ή εκείνων με 4 και 3 χρόνια, πτυχιούχων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΔΟΑΤΑΠ – ΣΑΕΠ και σχέση τους με το ΤΕΕ). Επιβάλλεται η άμεση συζήτηση μεταξύ των αρμόδιων Επιστημονικών Φορέων
• Άδειας Άσκησης Επαγγέλματος των Διπλ. Μηχανικών από το ΤΕΕ - Αρχιτέκτονα Μηχανικού. (οκτάωρα;)
• Να γίνει αξιολόγηση της Κοινοτικής οδηγίας 36/2005
• Αξιολόγηση των Αρχιτεκτονικών σχολών

• Ναι στην Αυτόματη αναγνώριση
• Σύνδεση επαγγελματικών δικαιωμάτων με τα έτη σπουδών
• Εξάσκηση των φοιτητών στο επάγγελμα κατά τη διάρκεια των σπουδών
• Κριτήρια ΑΕΙ-ΤΕΙ

2. *«Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ "ΔΙΚΑΙΩΜΑ" ΣΤΟ "ΠΡΟΣΟΝ" ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ»*
Εισηγήτρια: ***ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΚΕΛΛΥ***
Η πραγματική λύση του προβλήματος των «επαγγελματικών δικαιωμάτων» προς το συμφέρον γενικά των μισθωτών εργαζόμενων, των αυτοαπασχολούμενων και μικρών επαγγελματιών και, αντίστοιχα, των αρχιτεκτόνων προϋποθέτει δύο όρους:
• α) τον σεβασμό στη διεπιστημονικότητα που απαιτεί η προσέγγιση των σημερινών προβλημάτων της παραγωγής και, ειδικότερα, των τεχνικών έργων. Λόγω αντικειμενικής συνθετότητας, που ενσωματώνει την τεχνική αρτιότητα, την αισθητική ποιότητα και, ανεξαίρετα, την κοινωνική χρησιμότητα, τα σύγχρονα τεχνικά έργα πρέπει να είναι προϊόντα διεπιστημονικής συλλογικής εργασίας και συνεργασίας ειδικοτήτων
• β) τη διασφάλιση της σύνδεσης της επαγγελματικής δραστηριότητας του κάθε κλάδου με το επιστημονικό της υπόβαθρο, μέσα από μια διαδικασία καθορισμού των επιστημονικών αντικειμένων και προσδιορισμού της κοινωνικής τους λειτουργίας.
• Το στρατηγικό ζήτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι ο χαρακτήρας της παραγωγής ο οποίος μπορεί πραγματικά να απελευθερώσει τα ανεξάντλητα και προοδευτικά αποθέματα της επιστήμης. Μιας παραγωγής που θα θέτει στο επίκεντρο τις σύγχρονες και διευρυμένες λαϊκές ανάγκες, που θα σχεδιάζεται και θα διευθύνεται κεντρικά από τους ίδιους τους παραγωγούς του πλούτου, ενσωματώνοντας τις επιστημονικές επιτεύξεις, τις διανοητικές και πολιτισμικές κατακτήσεις της εποχής.

3. *«Η ΑΣΚΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»*
Εισηγήτρια: ***ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ ΠΑΤΣΙΟΥΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ***
• Για τη χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:
Το γνωστικό αντικείμενο σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών της Πολυτεχνικής Σχολής, από όπου προέρχεται ο Διπλωματούχος Μηχανικός,
Το περιεχόμενο σπουδών –το πρόγραμμα– η δομή και η διάρκεια, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις διατυπώσεις των Πρυτάνεων των Πολυτεχνικών Σχολών της χώρας,
Οι γνωστικές ικανότητες-δεξιότητες, που αποκτώνται κατά τη διάρκεια των πενταετών σπουδών.
• Όσον αφορά στα μητρώα μελετητών των Μηχανικών, ο διαχωρισμός όλων των ειδικοτήτων δεν υφίσταται και δεν είναι εφικτή η κατηγοριοποίηση των πτυχίων με απόλυτα κριτήρια, ανάλογα με την ειδικότητα. Ο πλήρης διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων όλων των ειδικοτήτων των Διπλωματούχων Μηχανικών.

4. *«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ ΟΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ – ΕΝΑ ΑΥΤΟΝΟΗΤΟ ΑΙΤΗΜΑ»*
Εισηγητές: ***ΤΟΝΙΑ ΚΑΤΕΡΙΝΗ, ΗΛΙΑΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΠΑΝΟΣ ΤΟΥΡΛΑΣ, ΓΕΩΡΓΙΑ ΨΑΛΛΙΔΑ***
• Το αυτονόητο του αιτήματος «Αρχιτεκτονικά στους Αρχιτέκτονες» επιβεβαιώθηκε πλήρως τόσο από τους υπόλοιπους ομιλητές όσο και κατά τη διάρκεια της συζήτησης.
• Για να διεκδίκηση ο ΣΑΔΑΣ οφείλει να κινηθεί, εντός του θεσμικού του πλαισίου πιέζοντας πολιτικά και προσβάλλοντας νομικά το σαθρό νομικό πλαίσιο αλλά και στηρίζοντας έμπρακτα κάθε προσπάθεια ομάδων ή και μεμονωμένων συναδέλφων προς αυτή την κατεύθυνση.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ - ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Ειδική συνεδρία 4.1
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ - ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ
Σύνοψη: Βασίλης Σγούτας

Ομιλητές:
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΕΛΙΜΠΑΣΑΚΗΣ: *«ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ (ΣΑΕ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΣΤΗΝ Ε.Ε.»*
ΡΑΝΙΑ ΚΛΟΥΤΣΙΝΙΩΤΗ: *«ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ»*
ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΣΕΜΨΗΣ: *«ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ UMAR ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ»*
ΜΗΝΑΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ: *«Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ»*
ΟΛΓΑ ΒΕΝΕΤΣΙΑΝΟΥ: *«Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ ΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ PQD ΚΑΙ SIM ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΣΤΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΑΕ»*
ΘΕΜΗΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟΣ: *«ΟΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ»*
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΒΙΚΤΩΡ ΣΠΥΡΙΔΩΝΙΔΗΣ: *«Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΔΗΓΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ»*
ΜΑΡΙΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ: *«ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΦΟΡΟΥΜ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ (EFAP)»*
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΟΥΛΙΟΣ: *«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΠΑΡΟΝ ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝ: ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΑΑΕ»*
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ, ΝΕΛΛΗ ΜΑΡΔΑ: *«ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΠΤΥΧΙΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ. Η ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΣΟΤΙΜΙΩΝ ΔΟΑΤΑΠ»*

Τα σημεία που αναφέρονται παρακάτω αποτελούν σταχυολόγηση από τις εισηγήσεις και από τις απόψεις που διατυπώθηκαν.

Τρεις από τις εισηγήσεις είχαν σαν θέμα το Συμβούλιο Αρχιτεκτόνων Ευρώπης (ΣΑΕ), τρεις την εκπαίδευση και τρεις άλλα θέματα (UMAR, αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί, Ευρωπαϊκό Φόρουμ Πολιτικών για την Αρχιτεκτονική).
Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, η Πρόεδρος της ΣΑΕ, Selma Harrington απηύθυνε χαιρετισμό και παρουσίασε video με τις δραστηριότητες της ΣΑΕ.
Μετά το τέλος των εισηγήσεων ακούστηκαν απόψεις από το ακροατήριο πάνω στα θέματα της ενότητας 4.

Συμβούλιο Αρχιτεκτόνων Ευρώπης (ΣΑΕ)
Νέα πολιτική προσέγγιση του ΣΑΕ σχετικά με την εκπαίδευση και την αναγνώριση των επαγγελματικών δικαιωμάτων. Πάγια θέση τα πέντε έτη επαγγελματικών σπουδών συν δυο έτη επαγγελματικής πρακτικής εξάσκησης.
Ο Χάρτης για την ποιότητα στις αρχιτεκτονικές υπηρεσίες παραθέτει κανόνες για το αρχιτεκτονικό επάγγελμα. Οι αρχιτέκτονες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλούνται να τον ακολουθήσουν παρ' όλο που δεν είναι δεσμευτικός από νομική άποψη.
Δεν έχει προχωρήσει ικανοποιητικά ο εναρμονισμός των όρων και των προϋποθέσεων για την άσκηση των επαγγελμάτων στον ευρωπαϊκό χώρο.
Το ΣΑΕ προωθεί την αντίληψη ότι οι αρχιτέκτονες, με το έργο και την πρακτική τους, είναι σε θέση να διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον αλλά συγχρόνως να λειτουργούν με ακεραιότητα και επάρκεια ως επιστήμονες, καλλιεργώντας με την πρακτική τους την ορθή όψη της ανταγωνιστικότητας, ως πεδίου για την παροχή καλλίτερης ποιότητας υπηρεσιών και όχι ως πεδίου διαπραγμάτευσης οικονομικών απολαβών.

Η ενεργή συμμετοχή του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ στα ευρωπαϊκά δίκτυα αναδεικνύει τις προοπτικές που δίνονται στους Έλληνες αρχιτέκτονες. Παράδειγμα η οδηγία 2005/36 που προβλέπει την ελεύθερη μετακίνηση των αρχιτεκτόνων και των υπηρεσιών τους στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε. Έγινε αναφορά στη σημασία της ενσωμάτωσης της οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο.

Εκπαίδευση
Η εξέλιξη της δομής των σπουδών στις αρχιτεκτονικές σχολές πρέπει να εξετάζεται σε συνάρτηση με τις προβλέψεις των Οδηγιών για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων του αρχιτέκτονα και την άσκηση της αρχιτεκτονικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
Οι νέες προσεγγίσεις και νομοθετικές ρυθμίσεις έχουν επιπτώσεις στο πλαίσιο και το περιεχόμενο σπουδών των Ελληνικών αρχιτεκτονικών σχολών.
Μέσα στο νέο διεθνοποιημένο πλαίσιο της εκπαίδευσης και της άσκησης του επαγγέλματος έχουν ενδιαφέρον οι θέσεις της ΕΑΑΕ (European Association for Architectural Education) οι οποίες προκρίνουν ένα νέο μοντέλο συγκρότησης της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Αμφισβητείται η προώθηση αλλαγών που θα οδηγήσουν σε ένα πανεπιστήμιο λιγότερο στηριζόμενο στον δημόσιο τομέα και περισσότερο εξαρτώμενο από ιδιωτικές χορηγίες.
Το γεγονός ότι οι ισοτιμίες των πτυχίων που προέρχονται από αρχιτεκτονικές σχολές του εξωτερικού συνήθως βασίζονται σε αξιολογήσεις των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων που τα χορηγούν δημιουργεί προβλήματα αντιστοιχίας με άλλα πτυχία. Είναι σημαντικό να οριστούν από τον ΔΟΑΤΑΠ οι προϋποθέσεις ισοτιμίας και αντιστοιχίας οι οποίες οδηγούν και στις επαγγελματικές εξετάσεις του ΤΕΕ.

UMAR
Έγινε παρουσίαση των μέχρι σήμερα δράσεων και

ανάλυση των προγραμμάτων και προοπτικών με ειδικότερη αναφορά στις σχέσεις με την UIA και το ΣΑΕ.

Αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί
Η ομάδα εργασίας που λειτουργεί στα πλαίσια του ΣΑΕ ολοκληρώνει την επεξεργασία προτάσεων προς την Επιτροπή (Commission). Εκτιμάται ότι η έγκριση από την επιτροπή θα οδηγήσει σε υποχρεωτική ισχύ του ευρωπαϊκού κανονισμού στους δημόσιους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και προαιρετική ισχύ στους ιδιωτικούς.

Ευρωπαϊκό Φόρουμ Πολιτικών για την Αρχιτεκτονική (EFAP)
Το EFAP είναι διακυβερνητικό δίκτυο συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο EFAP η Ελλάδα εκπροσωπείται από το ΥΠΕΚΑ και τον ΣΑΔΑΣ.
Στις δράσεις του Φόρουμ περιλαμβάνεται η δημιουργία κοινών εργαλείων ανταλλαγής και πληροφόρησης καθώς και κείμενο διακήρυξης για την αρχιτεκτονική ποιότητα στην Ευρώπη.
Επισημάνθηκαν οι συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες που επικρατούν στο ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι καθώς και οι δυσκολίες της ενεργούς συμμετοχής της Ελλάδος.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 6
ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Ειδική Συνεδρία 6.1
Ρήξεις - Ανατροπές
Σύνοψη: Άννα Μελανίτου

Ομιλητές:
ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΡΩΜΑΝΟΣ: *«ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ»*
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΛΕΙΔΩΝΑΣ: *«ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ/ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΣΤΟΝ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟ»*
ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΙΑΤΟΣ: *«ΑΝΑΝΗΨΗ ΑΠΟ ΤΗ ΦΟΒΙΚΟΤΗΤΑ»*
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ: *«Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ»*
ΚΩΣΤΗΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ: *«ΠΟΣΟ ΧΡΗΣΙΜΗ ΕΙΝΑΙ Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ;»*
ΙΩΑΝΝΗΣ-ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΚΡΙΔΗΣ: *«ΚΤΙΖΩ - ΚΤΗΡΙΟ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ/ΠΟΛΙΤΗΣ - ΠΟΛΙΣ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ/ΠΑΙΔΕΙΑ - ΤΟ ΘΕΜΕΛΙΟ»*
ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: *«ΜΟΝΤΕΛΑ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ, ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΗΤΙΚΗ»*
ΣΩΚΡΑΤΗΣ-ΝΑΟΥΜ ΤΕΖΑΨΙΔΗΣ: *«Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΜΗΝ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΜΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ»*
ΜΠΕΤΤΥ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ: *«1983-2010: 27 ΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΦΙΚΤΟΥ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ»*

Η συγκεκριμένη συνεδρία είχε στόχο τις ρήξεις (με το παρελθόν) και τις ανατροπές (του παρόντος) ώστε να διαμορφωθούν συνθήκες μέλλοντος.

Ξεκίνησε με την τήρηση ενός λεπτού σιγής εις μνήμην των θυμάτων της πρόσφατης φυσικής καταστροφής στην Ιαπωνία με τις πολλαπλές συνέπειες για τον ιαπωνικό λαό και το περιβάλλον. Φωτογραφίθηκε η στιγμή προκειμένου να αποστείλουμε τη φωτογραφία στους Ιάπωνες αρχιτέκτονες σε ένδειξη συμπαράστασης των Ελλήνων αρχιτεκτόνων και με την ελπίδα η ανασυγκρότηση της Ιαπωνίας να γίνει το συντομότερο δυνατό.
Στη συνεδρία παρουσιάστηκαν 6 συνολικά εισηγήσεις, τόσο από νέους όσο από έμπειρους συναδέλφους.

Τρεις από τους εισηγητές (Αρ. Ρωμανός, Κ. Αδαμόπουλος και Π. Κουμουνδούρος) αναφέρθηκαν στο ζήτημα της προβλεπόμενης αξιοποίησης της έκτασης πρώην αεροδρομίου Ελληνικού. Και οι τρεις αναφορές ανέλυσαν απόψεις που έχουν κατά καιρούς εκφραστεί από μελετητές, Πανεπιστήμια και φορείς. Αποτελούν διαφορετικές προσεγγίσεις που ο κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να βρει στα πρακτικά δεδομένου ότι ήταν πολύ αναλυτικές.

Επί πλέον ο κ. Κουμουνδούρος κατέθεσε κείμενο, και θεωρητικές προσεγγίσεις με πλείστες αναφορές για την αναγκαιότητα της Αρχιτεκτονικής ως εκπαίδευσης, επιστήμης και εφαρμογής, την οποία παρουσίαζε στην οθόνη όσο έκανε σχετικές ποιητικές αναφορές στον Παλαμά κ.λπ.

Ο κ. Μακρίδης κατέθεσε τις ανησυχίες του για την αρχιτεκτονική εκπαίδευση. Θεωρεί πως βασικές έννοιες έχουν χάσει τη σημασία τους και πρέπει να αποκτήσουν την αρχική έννοια, προκειμένου η Αρχιτεκτονική να δομείται με τη λειτουργικότητα της σκέψης λιτά και απέριττα. Επίσης αναφέρεται στον τρόπο που είναι δομημένος ο Ιερός Χώρος της Αρχαίας Ολυμπίας που θα έπρεπε να αποτελεί παράδειγμα για τη δόμηση των σχολείων όλου του κόσμου.

Η κα Μπέτυ Βακαλοπούλου αναφέρθηκε στα 30 χρόνια ανεκπλήρωτου χωρικού σχεδιασμού. Ιστορική αναδρομή με μεγάλο ενδιαφέρον για τα συμπεράσματα που καταλήγει ως προς τα αίτια και τις προτάσεις.

Οι νέοι αρχιτέκτονες προβληματίστηκαν: Ο μεν Α. Κλειδωνάς με τον ρόλο του αρχιτέκτονα στον σχεδιασμό και αυτοσχεδιασμό, «ο ρόλος του αρχιτέκτονα και αντίστοιχα πόσο διαφορετική μπορεί να είναι η διαδικασία της αρχιτεκτονικής σύνθεσης, ανάλογα με το πόσο παρεμβαίνουν και πόσο δημιουργικοί είναι οι υπόλοιποι φορείς παραγωγής του χώρου. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα η σημασία του σχεδιασμού για την αποτελεσματικότητα του αυτοσχεδιασμού αλλά και να υπογραμμιστεί η αξία των απρόβλεπτων, αυθόρμητων παρεμβάσεων των χτιστών και ιδίως των χρηστών στη διαδικασία πραγματοποίησης του έργου», ο δε Α. Μαριάτος με τις διαδικασίες που υπάρχουν και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην άσκηση του επαγγέλματος ως ελεύθεροι επαγγελματίες και καταλήγει στο συμπέρασμα πως ο ΣΑΔΑΣ δεν μπορεί να διατυπώσει τις επαγγελματικές διεκδικήσεις όλων των ομάδων με τα διαφορετικά επαγγελματικά συμφέροντα (αυτοαπασχολούμενοι, δημ. υπάλληλοι, ακαδημαϊκοί,μισθωτοί) και προτείνει την ίδρυση Σωματίου Αυτοαπασχολουμένων Αρχιτεκτόνων

Ζητούμενο πάντως από όλους η ρήξη με το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο και επί τέλους η αρχιτεκτονική να γίνεται μόνο από τους αρχιτέκτονες

Ειδική Συνεδρία 6.2
Θεσμικό πλαίσιο Ι
Σύνοψη: Αθανάσιος Ζούλιας

Ομιλητές:
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΤΟΜΠΑΖΗΣ: *«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ: ΥΠΟΣΧΕΣΗ ΚΑΙ ΕΥΘΥΝΗ»*
ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΕΡΒΟΣ: *«Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ, ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΤΟΥ 1931, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΤΟΥ 2000»*
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΤΣΩΛΗΣ: *«Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΩΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΓΗ»*
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΡΚΙΟΛΑΚΗΣ: *«Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΓΡΑΝΑΔΑΣ (Ν.2039/1992), Ο ΝΕΟΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ (Ν.3028/ 2002) ΚΑΙ ΤΑ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΑΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ»*
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ: *«ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ. ΘΕΩΡΙΑ, ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ»*
ΜΑΡΙΑ ΦΡΑΝΤΖΗ: *«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ. Η «ΕΞΟΔΟΣ» ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥΣ»*

Ειδική Συνεδρία 6.3
Θεσμικό πλαίσιο ΙΙ
Σύνοψη: Αθανάσιος Ζούλιας

Ομιλητές:
ΜΥΡΤΩ ΔΕΣΠΟΤΙΔΗ: *«Η ΠΟΛΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΗ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ. ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑ»*
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΛΟΥΓΕΩΡΓΗΣ: *«ΕΔΡΑΙΩΣΗ ΜΙΑΣ ΝΕΑΣ ΣΧΕΣΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ: ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ 2007»*
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΖΟΥΛΙΑΣ: *«ΝΕΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ. ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΧΩΡΟΥ»*
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ: *«Η ΑΔΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ; Ή Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΔΕΙΑΣ; ΕΝΑΣ ΝΕΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΑΔΕΙΩΝ»*
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗΣ: *«ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΝΕΓΕΙΡΟΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ»*
ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΖΑΡΑΣ: *«ΑΞΙΟΠΙΣΤΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΣΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕ ΝΕΟ ΑΟΚ ΚΑΙ ΑΝΤΙΓΡΑΦΕΙΟΚΡΑΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ»*

1. Είναι απαραίτητη η συνειδητοποίηση της διασύνδεσης-αλληλεξάρτησης των περιβαλλοντικών συνθηκών σε οικουμενική κλίμακα. Μετάλλαξη του Αρχιτέκτονα ώστε να προσαρμοσθεί στον νέο ρόλο του. Το επάγγελμα «ανοίγεται» πλέον και ο Αρχιτέκτονας πρέπει να προσαρμοσθεί και να συνεργάζεται με δεκάδες ειδικότητες. Ο αρχιτέκτονας μπορεί και πρέπει να είναι από τους πρωτεργάτες στην προσπάθεια για τη βελτίωση της ενεργειακής συμπεριφοράς του κτισμένου περιβάλλοντος.
2. Το Σύνταγμα προστατεύει την Ελευθερία της τέχνης και την Αρχιτεκτονική (άρθρα 16 και 28). Είναι συνταγματικά ελεγχόμενες οι αποφάσεις που αποσκοπούν στον περιορισμό της αρχιτεκτονικής έκφρασης. Οι εκφάνσεις της Αρχιτεκτονικής που αφορούν τον ζωτικό χώρο του ανθρώπου είναι αντικείμενο προστασίας.
3. Αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί να προκηρύσσονται για όλες τις μορφές οργάνωσης και σχεδιασμού του δημόσιου χώρου ανεξαρτήτως μεγέθους. Να εγκριθεί νέο πλαίσιο πραγματοποίησης των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών.
4. Ενσωμάτωση των συνθηκών προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και των Διεθνών Συμβάσεων στον πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό. Το άρθρο 10 της Γρανάδας να μπει στο άρθρο 24 του Συντάγματος.
5. Όχι στο κυνήγι της ανούσιας εξεζητημένης μορφολογικής πρωτοτυπίας.
6. Όχι στην εξωπανεπιστημιακή απασχόληση του καθηγητικού δυναμικού και στην έντονη χειραγώγηση της κοινής αλλά και της επιστημονικής γνώμης τόσο από πανεπιστημιακούς όσο και τα ΜΜΕ.
7. Οι διδασκόμενες θεωρίες στα ΑΕΙ, επηρεάζονται από τις επαγγελματικές ενασχολήσεις πολλών από τους διδάσκοντες.
8. Ο νέος ΓΟΚ δεν αρκεί να είναι πράσινος, πρέπει να είναι «Αρχιτεκτονικός». Πρέπει να ενσωματώσει όλες τις διεθνείς συμβάσεις για την Αρχιτεκτονική κληρονομιά. Το αρχιτεκτονικό έλλειμμα που υπάρχει στη χώρα, είναι ευρύτερα πολιτισμικό και πολιτιστικό έλλειμμα, επομένως δεν είναι κλαδικό αλλά κυρίως εθνικό ζήτημα.
9. Η «έξοδος» από την καταστροφική θεσμοθέτηση Ειδικών Διαταγμάτων για τους παραδοσιακούς οικισμούς προϋποθέτει την υιοθέτηση της αρχής της ενσωμάτωσης της νέας κατασκευής στον περιβάλλοντα φυσικό και κοινωνικό χώρο. Ο προβληματισμός δεν περιορίζεται στην αντίθεση παλαιού-καινούργιου. Ο αρχιτέκτονας ψάχνει τη χωρική και κοινωνική συνάφεια στην ιστορική εξέλιξη. Στους παραδοσιακούς οικισμούς ή και σε επεμβάσεις σε παραδοσιακά κτή-

ρια σεβόμαστε απόλυτα την υφιστάμενη μορφολογία του αστικού ιστού, με τον τρόπο που οι διεθνείς Συνθήκες ορίζουν.
10. Υπάρχει έλλειμμα ορισμών και ενιαίας γραφής και τεκμηρίωσης καθώς και έλλειμμα υποστήριξης τις επιστημονικής έρευνας για βλάβες μνημείων. Επίσης υπάρχει έλλειμμα συνεργασίας υπηρεσιών και φορέων προστασίας. Ενσωμάτωση της νομοθεσίας προστασίας στον χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό. Το άρθρο 10 της Γρανάδας να μπει στο άρθρο 24 του Συντάγματος.
11. Δημιουργία forum για την αρχιτεκτονική κληρονομιά.
12. Το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και η υποχρέωση στις επόμενες γενιές. Πρέπει λοιπόν να δοθεί η δυνατότητα της ουσιαστικής ελευθερίας στην άσκηση του επαγγέλματος του Αρχιτέκτονα. Και λέγοντας ουσιαστική εννοούμε την ελευθερία σε επίπεδο σκέψης, δημιουργίας και υλοποίησης των μελετών. Ο σεβασμός στο παρελθόν δεν αποδεικνύεται με την αναπαραγωγή ομοιωμάτων στο όνομα της διατήρησης και της προστασίας ιστορικών και παραδοσιακών οικισμών και πόλεων.
13. Καθώς έχουμε το δικαίωμα της έκφρασης αλλά και την υποχρέωση να κληροδοτήσουμε στις επόμενες γενιές, στοιχεία και έργα που θα εμπλουτίσουν μορφολογικά, λειτουργικά και αισθητικά την πολιτιστική μας κληρονομιά.
14. Ο νέος Αρχιτεκτονικός Οικοδομικός Κανονισμός (ΑΟΚ) αλλάζει την ιεράρχηση των μεγεθών που καθορίζουν την ποιότητα του δομημένου χώρου. Δίνει πλέον πρωτεύουσα σημασία στο ιδεατό στερεό όπως καθορίζεται από τις πολεοδομικές μελέτες αστικού σχεδιασμού και στον ελεύθερο αλλά σταθερό όγκο. Δευτερεύουσα πλέον σημασία έχει ο δείκτης της Συνολικής κατοικήσιμης επιφανείας των κτηρίων που αντικαθιστά τον σημερινό Συντελεστή Δόμησης.
15. Ο νέος ΑΟΚ, εντάσσεται σ' ένα αδιάρρηκτο τρίπτυχο σε συνδυασμό με τις Μελέτες Πολεοδομικού Αστικού Σχεδιασμού (ΜΠΑΣ) που προκαθορίζουν τα ανεκτά από την πολιτεία ογκοπλαστικά διαγράμματα καθώς και με ένα απλό και αντιγραφειοκρατικό τρόπο έκδοσης αδειών και ελέγχου των κατασκευών.
16. Ηλεκτρονική έκδοση αδειών με ευθύνη ομάδας μηχανικών και ταυτόχρονη αναβάθμιση του ρόλου του αρχιτέκτονα.(Αρχιτεκτονικά ο Αρχιτέκτονας, στατικά ο πολιτικός μηχανικός, μηχανολογικά ο μηχανολόγος). Κατάργηση της προσωπικής επαφής του πολίτη ή του αρχιτέκτονά του με τη διοίκηση. Προέλεγχος μόνο του Διαγράμματος κάλυψης και τοπογραφικού, άδεια οικοδομικών εργασιών και οριστική κατάθεση φακέλου με σχέδια "ως κατασκευάσθηκε" με την αποπεράτωσή του. Επαναπροσδιορισμός του όρου "αυθαίρετη δόμηση" σύμφωνα με τη διεθνή νομοθεσία.
17. Διαρκής έλεγχος των οικοδομών από τον ορκωτό μηχανικό ή τον ενεργειακό επιθεωρητή. Συνεργασία των μηχανικών μελέτης και επίβλεψης με τον ορκωτό μηχανικό ελέγχου κάθε έργου. Αναβάθμιση του ρόλου του επιβλέποντα, Μελέτες εφαρμογής για όλα τα θέματα. Καθιέρωση ΜΗΚΙΕ. και πιστοποίηση εργολάβων, υπεργολάβων και υλικών.
18. Διατυπώθηκε επίσης πρόταση να λειτουργούν οι πολεοδομικές υπηρεσίες σε επίπεδο περιφερειών.
19. Επίσης διατυπώθηκε πρόταση να εκδίδονται δυο οικοδομικές άδειες Α/Πολεοδομική άδεια με έλεγχο τοπογραφικού και διαγράμματος κάλυψης όσον αφορά το cabarit του κτηρίου και καθορισμό των ανώτερων πολεοδομικών στοιχείων που καθορίζουν το κτήριο (ΣΔ, Κάλυψη κ.λπ.) και με διάρκεια ισχύος 2 έτη, και Β/οικοδομική άδεια η οποία θα εκδίδεται αυθημερόν με κατάθεση (και ηλεκτρονικά) όλων των μελετών.
20. Με την ολοκλήρωση της κατασκευής γίνεται παράδοση και παραλαβή του κτηρίου με συμφωνία του επιβλέποντος μηχανικού με τον ιδιοκτήτη του κτηρίου, φάκελος ταυτότητας του κτηρίου στον οποίο περιέχονται όλα τα σχέδια τα ως κατασκευάσθηκε, και τα παραστατικά ελέγχων του ορκωτού μηχανικού και του ενεργειακού μηχανικού.
21. Τέλος ο συνάδελφος Ioannis Valougeorgis μας μετέφερε την εμπειρία του από την Πολεοδομία του Δήμου Παρισιού για τον τρόπο έκδοσης αδειών στη Γαλλία.
Μεταξύ άλλων επεσήμανε: τη διαρκή τάση της νομοθεσίας για απλοποίηση των διαδικασιών, την υποχρέωσή των υπηρεσιών να διαχειρίζονται τους φακέλους σε 1, 3, 6 μήνες ανάλογα με το μέγεθος του έργου. Τυχόν αδράνεια της υπηρεσίας να απαντήσει μέσα στα όρια αυτά θεωρείται σαν θετική απάντηση προς τον αιτούντα. Επίσης την αδιαφορία της υπηρεσίας για συμβόλαια και πιστοποιητικά ιδιοκτησίας καθώς και για στατικές και μηχανολογικές μελέτες όπως επίσης για αρχιτεκτονικά σχέδια κατόψεων εσωτερικής διαρρύθμισης. Τους ενδιαφέρουν μόνο τα σχέδια προσαρμογής της οικοδομής με τον Δημόσιο χώρο καθώς και οι όψεις και τα προοπτικά σε σχέση με τα όμορα κτήρια.
Τέλος πλήρης αποδέσμευση της σύνδεσης με τα δίκτυα ύδρευσης και ηλεκτροδότησης από την πολεοδομία. Πριν την έναρξη των εργασιών γίνεται μια γνωστοποίηση από τον ιδιοκτήτη; Οι υπεύθυνοι της υπηρεσίας έχουν το δικαίωμα να κάνουν έλεγχο όποτε θέλουν. Με την περάτωση των εργασιών τους γίνεται μια νέα γνωστοποίηση περάτωσης. Αν σε 3 μήνες δεν ελέγξουν το έργο, τότε η οικοδομή θεωρείται νόμιμη. Η διαδικασία αυτή πρόκειται να απλοποιηθεί ακόμα περισσότερο το 2012 με κατάργηση των έντυπων σχεδίων και την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων. Παρουσίασε επίσης και ένα σύντομο ιστορικό της εξέλιξης της πολεοδομικής νομοθεσίας στη Γαλλία από όπου προέκυψε ότι το σημερινό επίπεδο ελέγχων και απαιτούμενων στοιχείων στην Ελλάδα είναι το ίδιο που είχαν αυτοί το 1943 (Νόμος Vichy).

Παράλληλες εκδηλώσεις

Μυρτώ Δεσποτίδη, *αρχιτέκτων, ειδ. γραμματέας ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, συντονίστρια παράλληλων εκδηλώσεων*

Το αντικείμενο...
Στα πλαίσια του 11ου Πανελλήνιου Αρχιτεκτονικού Συνεδρίου, ο ΣΑΔΑΣ-Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων αποφάσισε τη διοργάνωση σειράς παράλληλων εκδηλώσεων-δράσεων, με σκοπό τη διάχυση της Αρχιτεκτονικής δημιουργίας στην ελληνική κοινωνία.
Την ευθύνη αυτή ανέλαβε επιτροπή η οποία συγκροτήθηκε από συναδέλφους που εκδήλωσαν άμεσο ενδιαφέρον για το αντικείμενο.

Ο στόχος της επιτροπής...
Στόχος μας ήταν οι εκδηλώσεις αυτές να διεξαχθούν, να αναπτυχθούν και να περιοδεύσουν (εκθέσεις) σε όλη την ελληνική περιφέρεια, δίνοντας την ευκαιρία να διατυπωθούν νέες ιδέες και προκαλώντας αναζητήσεις και οράματα, με αποκορύφωμα την παρουσίασή τους κατά τη διάρκεια του 11ου Πανελλήνιου Αρχιτεκτονικού Συνεδρίου στο Ζάππειο Μέγαρο.

Πιστέψαμε ότι ήταν ευκαιρία ο Σύλλογος να αποδείξει ότι μπορεί και πρέπει να παίζει πρωτεύοντα ρόλο σε όλες τις πτυχές της δημόσιας ζωής,να είναι πρωτοπόρος και συμμέτοχος σε όλες τις διαδικασίες που αφορούν τους Αρχιτέκτονες και την Αρχιτεκτονική
Η αρχική ιδέα και το σκεπτικό της επιτροπής ήταν με αφορμή το Συνέδριο να καταφέρουμε να δραστηριοποιήσουμε το ανθρώπινο δυναμικό της πόλης και της χώρας, με σκοπό την ευαισθητοποίηση των πολιτών απέναντι στην Αρχιτεκτονική.
Πιστέψαμε ότι πρέπει να βρεθεί τρόπος ώστε μέσα από την οργάνωση των εκδηλώσεων να δοθούν κίνητρα σε όλους τους συναδέλφους να παρουσιάσουν το έργο τους.

Μέσω της ιδιαιτερότητας των εκδηλώσεων προσπαθήσαμε να προσεγγίσουμε ένα ευρύτερο φάσμα ηλικιών και ιδιοτήτων.
Έτσι ήρθαμε σε επαφή με παιδιά της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, έφηβους, φοιτητές αρχιτεκτονικής, καθηγητές Πολυτεχενείων, επαγγελματίες συναδέλφους, ελεύθερους αρχιτέκτονες και καλλιτέχνες. Σκοπός μας ήταν η αφύπνιση όλων και η δυνατότητα έκφρασης κάθε δημιουργικής σκέψης, ενέργειας, και προβληματισμών, σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας.

Οι άνθρωποι...
Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να ευχαριστήσω πραγματικά τα μέλη της επιτροπής Παράλληλων Εκδηλώσεων του 11ου Πανελλήνιου Αρχιτεκτονικού Συνεδρίου, που πίστεψαν ότι μπορεί να υλοποιηθεί ένα μεγάλο μέρος των ιδεών που κατατέθηκαν, σε μια τόσο δύσκολη περίοδο, και κατέθεσαν πολύ κόπο και προσωπική εργασία και χρόνο γι' αυτό.
Επιτροπή παράλληλων εκδηλώσεων
Αμπακούμκιν Δαμιανός, Κωτσάκη Αμαλία, Λεφαντζής Μιχάλης, Ξηντάρα Αγγελική, Πιτηρή Λητώ, Ψαρρού Ελένη, όπως επίσης και την ομάδα στήριξης των παράλληλων εκδηλώσεων, τις ημέρες του Συνεδρίου, στο Ζάππειο Μέγαρο.

Ομάδα στήριξης
Βουκουβάλας Νίκος, Γούλιας Γιώργος, Ζούλιας Αθανάσιος, Καρκατσούλη Αποστολία, Μερεντίτης Μάρκος, Μπερτζουάνης Αλέξανδρος, Παπαγεωργίου Εύα, Σπάρη Λίνα, Στρίκου Αγγελική, Φασσέας Νίκος, Χαμπέλογλου Ιωσήφ

Τέλος θερμές ευχαριστίες στα μέλη της γραμματείας του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, Ρίζου Στέλλα και Φέρρο Στεφανία, για την υποδειγματική, ανιδιοτελή και ουσιαστική τους βοήθεια στην πραγματοποίηση των εκδηλώσεων.

Οι εκδηλώσεις...

«ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ»
Εργαστήρια
Τα εργαστήρια αυτά αποτέλεσαν θέμα παρουσίασης στο 11ο ΠΑΣ ως πιλοτικό πρόγραμμα για τη θέσπιση προγράμματος «Αρχιτεκτονική στα Σχολεία».

«ΕΥΤΟΠΙΑ»
Παρουσίαση του προγράμματος «ΕΥΤΟΠΙΑ» της Διεύθυνσης Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του ΥΠΠΟΤ σε συνεργασία με φορείς της Α΄βάθμιας, Β΄βάθμιας και Γ΄βάθμιας εκπαίδευσης με θέμα την πολιτισμική εξέλιξη του αστικού χώρου.

«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ».
Η παρουσίαση κάθε Σχολής ή Τμήματος Αρχιτεκτόνων περιλάμβανε έκθεση των προγραμμάτων σπουδών του, μέσω σχετικών ενημερωτικών εντύπων.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ «ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ»
Ανοικτός διαγωνισμός ιδεών
Στόχος του διαγωνισμού ήταν να εκφραστούν όλες αυτές οι αναζητήσεις από τους μελλοντικούς συναδέλφους, μέσω της συμμετοχής τους σε έναν διαγωνισμό με προτάσεις εννοιολογικού χαρακτήρα.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ
«ΠΑΝΤΕΛΩΣ ΑΓΝΩΣΤΟΙ» και θέμα «το ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟ»
Στα πλαίσια ενός διαγωνισμού για αρχιτέκτονες και εικαστικούς κατά τον οποίο επιλέχθηκαν οι τριάντα (30) αξιολογότερες προτάσεις που συμμετείχαν στην έκθεση «Παντελώς Άγνωστοι», επιχειρήθηκε να έρθουν στο προσκήνιο νέοι καλλιτέχνες μέχρι 30 ετών οι οποίοι με την πρωτοτυπία των ιδεών και των προτάσεών τους κατέδειξαν πιθανές νέες τάσεις της σύγχρονης ελληνικής τέχνης τη 2η δεκαετία του 21ου αιώνα.

ΒΡΑΒΕΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ 2010
Ο ΣΑΔΑΣ-Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων στα πλαίσια του 11ου Πανελλήνιου Αρχιτεκτονικού Συνεδρίου, προκήρυξε βραβεία αρχιτεκτονικής, με στόχο την προβολή του σύγχρονου υλοποιημένου αρχιτεκτονικού έργου (κτήρια, πολεοδομικές μελέτες, εικαστικές παρεμβάσεις) στην Ελλάδα και το εξωτερικό και την αναγνώρισή του από το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.
Όλα τα βραβεία ήταν τιμητικά (αναμνηστική πλακέτα και δίπλωμα) και απονεμήθηκαν σε ειδική τελετή κατά τη διεξαγωγή του 11ου Πανελλήνιου Αρχιτεκτονικού Συνεδρίου.

Η κριτική επιτροπή αποτελούμενη από τους:
Καραβία Βασιλική (Λιλή), εκπρόσωπο του ΤΕΕ
Παπαδομαρκάκη Γιάννη, εκπρόσωπο του καθημερινού Τύπου (ΕΣΗΕΑ)
Βοζάνη Αριάδνη, εκπρόσωπο του Τμήματος Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ
Δεσποτίδη Μυρτώ, εκπρόσωπο του Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ
Ζερβό Ιωάννη, εκπρόσωπο του Δ.Σ. του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ
Σγούτα Βασίλη, εκπρόσωπο της αρχιτεκτονικής Κοινότητας
Αμούργη Σπύρο, εκπρόσωπο της αρχιτεκτονικής Κοινότητας,

τόνισε ότι πολλά από τα έργα ήταν ιδιαίτερα αξιόλογα, γι' αυτό σε ορισμένες κατηγορίες η επιλογή των βραβείων και επαίνων ήταν δύσκολη.
Επίσης επεσήμανε ότι παρότι το υλοποιημένο έργο στην Ελλάδα δεσμεύεται από πολλούς παράγοντες, η ποιότητα των Βραβείων, των επαίνων, αλλά και μεγάλου αριθμού συμμετοχών
• Αναδεικνύει τη σύγχρονη ελληνική αρχιτεκτονική
• Και θα μπορούσε να δικαιολογήσει την ευρύτερη αναγνώριση και προβολή της.

Πρόγραμμα «Αρχιτεκτονική στα Σχολεία»

Δαμιανός Αμπακούμκιν, *αρχιτέκτων, M.Arch και U.DES University of Pennsylvania*

Στο πλαίσιο των Παράλληλων Εκδηλώσεων του Συνεδρίου, προτάθηκε από την επιτροπή Παράλληλων Εκδηλώσεων δια της συντονίστριας της επιτροπής Μυρτούς Δεσποτίδη, και έγινε αποδεκτό από το Δ.Σ του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ να ενταχθεί σε αυτές η οργάνωση πιλοτικών/εκπαιδευτικών εργαστηρίων «Αρχιτεκτονική στα Σχολεία», σε μια προσπάθεια θέσπισης ενός αντίστοιχου προγράμματος και στην Ελλάδα.

Η φιλοσοφία οργάνωσης των εργαστηρίων αυτών ακολούθησε τα πρότυπα του προγράμματος «Αρχιτεκτονική στα Σχολεία» έτσι όπως αυτό εφαρμόζεται από το «The Foundation for Architecture» στη Φιλαδέλφεια.
Το πρόγραμμα αυτό βασίζεται στη δημιουργία ομάδων εργασίας αποτελούμενων κατ' ελάχιστον από έναν αρχιτέκτονα μηχανικό (ως συντονιστή), τον δάσκαλο εικαστικών του σχολείου και έναν αρχιτέκτονα μηχανικό πιθανόν από τον σύλλογο γονέων του σχολείου.
Κάθε ομάδα μπορεί να δημιουργεί/οργανώνει προγράμματα ειδικά σχεδιασμένα για τα σχολεία, για παιδιά ηλικίας 6-18 ετών, κατά προτίμηση ενταγμένα στο σχολικό πρόγραμμα και σε ώρες σχολείου.
Τα προγράμματα αυτά, διάρκειας ανάλογης των ειδικών αναγκών της συγκεκριμένης ομάδας παιδιών που συμμετέχουν (π.χ. ηλικία, προκαθορισμένο σχολικό πρόγραμμα κ.λπ.) μπορεί να κυμαίνονται από 6-9 συναντήσεις, χωρίς να αποκλείεται η περίπτωση μόνο μιας συνάντησης/διάλεξης σε συγκεκριμένο θέμα ή και περισσοτέρων συναντήσεων.
Το δοκιμασμένο στην Αμερική πρόγραμμα αφορά συνήθως 1-2 τμήματα (25-50 παιδιά), είναι εβδομαδιαίο (1.5 ώρες τη φορά) διάρκειας 8 εβδομάδων.
Αναλόγως της ηλικίας των παιδιών, αλλά και της περιοχής που βρίσκεται το σχολείο, μπορούν να επιλεχθούν είτε οργανωθούν αντίστοιχου ενδιαφέροντος προγράμματα.

Το ως άνω σχέδιο προγράμματος, έγινε προσπάθεια να ενεργοποιηθεί σε διάφορα σχολεία, ιδιωτικά και δημόσια, από εθελοντές αρχιτέκτονες μηχανικούς, μέλη του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, αλλά παρ' όλη τη θετική ανταπόκριση, αυτό ήταν δύσκολο να υλοποιηθεί άμεσα σε ευρεία κλίμακα, λόγω στενότητος χρόνου και ήδη προκαθορισμένου σχολικού προγράμματος.
Το πρόγραμμα προτάθηκε, έγινε αποδεκτό, οργανώθηκε και εφαρμόστηκε στο Μποδοσάκειο Δημοτικό σχολείο του Κολλεγίου Αθηνών (Κ.Α.).

Η πρόταση υιοθετήθηκε και υποστηρίχτηκε από το

Δ.Σ. του Ελληνοαμερικανικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΕΕΙ) δια του προέδρου του κ. Αλέξανδρου Σαμαρά, αρχιτέκτονα, και του Δ/ντη του σχολείου καθηγητή αρχιτεκτονικής Σπύρου Πολλάλη.
Το πρόγραμμα οργανώθηκε ως εκπαιδευτικό/πιλοτικό στο πλαίσιο του μαθήματος της μελέτης περιβάλλοντος της τρίτης δημοτικού, σε δύο τμήματα (συνολικός αριθμός παιδιών 49), από τον Δ/ντη του δημοτικού σχολείου κ. Λουκά Ζάχο και την αναπληρώτρια Δ/ντρια κα Γεωργία Μέγα με τη στήριξη της συνδιευθύντριας του Κ.Α. κας Πολυάνθη Τσίγκου.

Το ως άνω εργαστήριο «Αρχιτεκτονική στα Σχολεία» βασίστηκε στη δημιουργία ομάδας εργασίας αποτελούμενης από τους: Δαμιανό Αμπακούμκιν (αρχιτέκτονα μηχανικό, ως συντονιστή του προγράμματος), τους εικαστικούς Όμηρο Κοσμίδη και Δώρα Χάρτμαν, τις δασκάλες Ιωάννα Αδάμη και Βασιλική Καραπιπέρη και τη συμμετοχή των αρχιτεκτόνων γονέων των μαθητών που συμμετείχαν Χριστίνας Λουκοπούλου, Μαρίλης Ματινοπούλου και Ιωάννας Παπαματθαίου.

Η αντίληψη του δομημένου περιβάλλοντος, η παρατήρηση και συνειδητοποίηση της κλίμακας ανθρώπου, κτηρίων, γειτονιών, πόλεων, η εκτίμηση της ιστορίας της αρχιτεκτονικής ως μια αειφόρος αρχιτεκτονική κληρονομιά, η ανακάλυψη των υλικών, των αρχών κατασκευής, της έννοιας της αρχιτεκτονικής μορφής, της τεχνολογίας, η διαδραστική σχέση με το περιβάλλον, φυσικό και ανθρωπογενές, αποτελούν στόχο διερεύνησης ενός τέτοιου προγράμματος.

Μέσα από συζητήσεις, προβολές, διαλέξεις, εργαστήρια, βόλτα στη γειτονιά ή επισκέψεις σε εκθέσεις, μέσα από την παρουσίαση κτηρίων ή πόλεων με έμφαση στη διαφορετικότητα που προκύπτει από την κοινωνική ή οικονομική ανάπτυξή τους, τη θέση και το μέγεθός τους, δίνεται στα παιδιά το ερέθισμα/πληροφόρηση ώστε να μπορούν να αντιληφθούν το περιβάλλον στο οποίο ζουν, και να αναπτύξουν ευαισθησία, γνώση και κατανόηση σε θέματα αρχιτεκτονικής, αστικού σχεδιασμού και πολεοδομίας.

Έμφαση δόθηκε στην εφαρμογή ενός προγράμματος αντιληπτού από παιδιά ηλικίας 8 ετών που βασίζεται στο τρίπτυχο προβολή/συζήτηση/εργαστήριο.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ»
(όπως αυτό εφαρμόστηκε)

13/1/2011
Προπαρασκευαστική συνάντηση ομάδας εργασίας
Ενημέρωση για το 11ο ΠΑΣ

19/1/2011
Γνωριμία με τα παιδιά - γενική συζήτηση
Προβολή εικόνων (παραδοσιακή και σύγχρονη αρχιτεκτονική)
Παρουσίαση: Δαμιανός Αμπακούμκιν
Συζήτηση για αρχιτεκτονική
Εργαστήριο: «Ζωγραφίζω το δωμάτιό μου με όποιο τρόπο νομίζω ότι θα το καταλάβει κάποιος άλλος»

26/1/2011
Προβολή εικόνων - παρουσίαση αρχιτεκτονικών σχεδίων και 3Ds
Παρουσίαση: Δαμιανός Αμπακούμκιν
Συζήτηση για όψη – κάτοψη – τομή και ανθρώπινη κλίμακα
Εργαστήριο: «Σχεδιάζω την κάτοψη του δωματίου μου, χρησιμοποιώντας ως κλίμακα το σώμα μου (βήματα, ποδαράκια κ.λπ.)»

2/2/2011
Συζήτηση
Εργαστήριο: «σχεδιάζω τις εσωτερικές όψεις του δωματίου μου στην ίδια κλίμακα με την κάτοψη»

9/2/2011
Συζήτηση
Εργαστήριο: «Κατασκευή/δημιουργία γειτονιάς/πόλης - σχεδιάζω, καταγράφω την αρχιτεκτονική μου ιδέα για το κτήριο που θέλω να κατασκευάσω στη γειτονιά μου»
Ενημέρωση της επιτροπής παράλληλων εκδηλώσεων και των υπευθύνων του σχολείου για την πορεία του προγράμματος

16/2/2011
Προβολή εικόνων (κατοικίες και πολυκατοικίες)
Παρουσίαση: Χριστίνα Λουκοπούλου
Συζήτηση για την επίσκεψη σε έκθεση αρχιτεκτονικής
Εργαστήριο (συνέχεια από 9/2/2011)

20/2/2011, Επίσκεψη στο Μουσείο Μπενάκη στην έκθεση: «Δημήτρης Ησαΐας - Τάσης Παπαιωάννου, 30 χρόνια αρχιτεκτονικής δημιουργίας»
Παρουσίαση: Τάσης Παπαϊωάννου

23/2/2011
Εργαστήριο: «Κατασκευή/δημιουργία γειτονιάς/πόλης - κατασκευή μακέτας κτηρίου βάση της αρχιτεκτονικής μου ιδέας, σε κλίμακα ανάλογη ανθρώπινων μορφών κλ. 1.50»

2/3/2011
Εργαστήριο (συνέχεια)

9/3/2011
Εργαστήριο (συνέχεια)

13/3/2011
Επίσκεψη στο γραφείο μελετών Α.Ν. Τομπάζης (αρχιτέκτων του σχολείου τους)
Παρουσίαση: Γιάννης Ρωμανός

16/3/2011
Εργαστήριο (συνέχεια)
Συμπλήρωση ερωτηματολογίου (quiz) σχετικό με κάτοψη – όψη – ανθρώπινη κλίμακα

18/5/2011
Συζήτηση/απολογισμός

Στο πλαίσιο των Παράλληλων Εκδηλώσεων του Συνεδρίου, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, παρουσιάστηκαν οι κατασκευές των παιδιών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα αυτό.
Η προσπάθεια αυτή μπορεί να αποτελέσει αφορμή για την προώθηση/θέσπιση ενός ανάλογου προγράμματος στην Ελλάδα υπό την αιγίδα του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ.
Σε πρώτη φάση, το μόνο που χρειάζεται είναι η πρωτοβουλία/διάθεση από κάποιους αρχιτέκτονες και κάποιες ώρες απασχόλησης (που σίγουρα υπάρχουν αυτό τον καιρό) για τη δημιουργία ομάδων εργασίας στα σχολεία των παιδιών τους.

Σε δεύτερη φάση, απαιτείται η δημιουργία φορέα για την οργάνωση/συντονισμό, για την καταγραφή των προγραμμάτων, την ανταλλαγή απόψεων, τη διόρθωση πιθανών λαθών και τη δημιουργία «βιβλιοθήκης» προγραμμάτων, ώστε αυτά να μπορούν να πραγματοποιηθούν και σε σχολεία στα οποία οι «κυψέλες»/ομάδες εργασίας που περιγράφονται πιο πάνω να μην είναι δυνατόν να μορφωθούν.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ωφέλεια από την εφαρμογή ενός τέτοιου προγράμματος είναι αμφίδρομη. Η ενέργεια, η φρεσκάδα, το καθαρό χωρίς στερεότυπα μυαλό των παιδιών πλάθει τη σκέψη μας όσο εμείς τη δικιά τους.

Πανελλήνιος Φοιτητικός Αρχιτεκτονικός Διαγωνισμός «ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΑ»

Αμαλία Κωτσάκη, *αρχιτέκτων, επίκ. καθηγήτρια Τμήματος Αρχιτεκτόνων Πολυτεχνείου Κρήτης, επιμελήτρια του φοιτητικού διαγωνισμού*

Στις μέρες μας, οι όροι άσκησης του αρχιτεκτονικού επαγγέλματος βρίσκονται υπό πλήρη διαπραγμάτευση. Η παγκοσμιοποίηση, η προσπάθεια άρσης των περιορισμών στην άσκηση του επαγγέλματος στα πλαίσια των συμφωνιών με βάση της αρχές της ελεύθερης αγοράς, η μετάβαση από τον παραδοσιακό τρόπο εκτέλεσης των σχεδίων στις ψηφιακές τεχνολογίες, η επιταχυνόμενη αστικοποίηση του πληθυσμού ως παγκόσμιο φαινόμενο, καθώς και η σχέση του αρχιτέκτονα με τους άλλους παράγοντες του σχεδιασμού, συμβάλλουν στην ανάπτυξη νέων προβληματισμών. Τα προβλήματα του περιβάλλοντος και η αντιμετώπιση τους θέτουν νέες υποχρεώσεις στον αρχιτέκτονα και στον ρόλο που θα διαδραματίσει στο μέλλον.

Σε ένα συνέδριο που στόχο ανάμεσα σε άλλα έχει να διερευνήσει τις συνιστώσες που διαγράφονται στη μελλοντική άσκηση του επαγγέλματος, δεν θα μπορούσε να λείπει η φρέσκια ματιά των σημερινών φοιτητών στις Αρχιτεκτονικές Σχολές, των αυριανών συναδέλφων. Σε αυτό το πνεύμα ύστερα από πρόταση της Αμαλίας Κωτσάκη, η οποία είχε και την επιμέλεια της οργάνωσής του, προκηρύχθηκε ο πανελλήνιος φοιτητικός διαγωνισμός ιδεών με θέμα «Το γραφείο του αρχιτέκτονα», όπου δικαίωμα συμμετοχής είχαν όλοι οι φοιτητές των αναγνωρισμένων στην Ελλάδα Αρχιτεκτονικών Σχολών, καθώς και των ισοτίμων Σχολών του εξωτερικού.

Στόχος του διαγωνισμού είναι να εκφραστούν, όλες αυτές οι αναζητήσεις που προαναφέρθηκαν, από τους μελλοντικούς συναδέλφους, μέσω της συμμετοχής τους στον διαγωνισμό με προτάσεις εννοιολογικού χαρακτήρα.

Παρότι η περίοδος που διενεργήθηκε ο διαγωνισμός δεν ήταν ιδιαίτερα πρόσφορη καθότι συνέπιπτε με τις εξετάσεις τους, ο αριθμός των συμμετοχών δεν ήταν ευκαταφρόντος. Πολύ περισσότερο όμως δεν ήταν ευκαταφρόντη η ποιότητα των προτάσεων.

Προσπαθώντας να εντοπίσουμε την προβληματική που αναπτύχθηκε στις προτάσεις, θα μπορούσαμε μα ασφάλεια να υποστηρίξουμε ότι η κοινωνική διάσταση της αρχιτεκτονικής είναι εκείνη που πρυτάνευσε στις νεανικής αναζητήσεις, με τον οικολογικό προβληματισμό να ακολουθεί.

Είναι φανερό ότι η γενικευμένη έκπτωση των αξιών δεν αφήνει αδιάφορους τους νεαρούς και η αναζήτηση του κοινωνικού-πολιτικού στοιχείου στην αρχιτεκτονική που για πολλά χρόνια βρισκόταν σε απαξίωση ίσως αποτελέσει πηγή νοηματοδότησης στην άσκηση του επαγγέλματος. Στο πλαίσιο αυτό, οι κατευθύνσεις των αναζητήσεων δεν φάνηκαν στις προτάσεις, η στροφή όμως υπήρξε εύγλωττη και άκρως ελπιδοφόρα.

Η κριτική επιτροπή αποτελούμενη από τους συναδέλφους Γαρυφαλιά Κοσμόγλου, Σωκράτη Αλεξιάδη, Δαμιανό Αμπακούμκιν, Νίκο Γεωργιάδη και Δημήτρη Διαμαντόπουλο, απένειμε 6 ισότιμες διακρίσεις:

1. Γεωργίου Κωνσταντίνος, Ζούζουλα Ευγενία, Θεοδοσοπούλου-Γιαννετάκη Μελανή, Ροβολής Φώτιος από το ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
2. Βαλτάς Ξενοφών από το ΠΟΛΥΤΕΧΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
3. Αναστασίου Ορέστης-Νικόλαος από το ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
4. Ανδρουλακάκη Ελευθερία, Γιοβάνη Αλεξάνδρα, Χαρμαλιά Κωνσταντίνα από το ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
5. Ζαρίφης Ιάκωβος, Μανιάτης Στέφανος, Μαραγκού Στεφανία, Πιτούλη Αφροδίτη από το ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
6. Μοστρού Ευανθία από την Πολυτεχνική Σχολή του ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η επιτυχία του διαγωνισμού απέδειξε ότι η διενέργεια φοιτητικών διαγωνισμών ιδεών από τον ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ αποτελεί πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη αρχιτεκτονικού διαλόγου ειδικότερα ανάμεσα στα «υπό ένταξη» μέλη της αρχιτεκτονικής κοινότητας, απαλλαγμένη από επαγγελματικές σκοπιμότητες και συνεπώς πιο δημιουργική και οραματική. Με τον τρόπο αυτό, και ο διάλογος ενισχύεται αλλά και οι δεσμοί των νεωτέρων συναδέλφων μα τον Σύλλογό τους καλλιεργούνται εξ αρχής σε μια σωστή βάση.

πάνω: Ξενοφών Βαλτάς (μία από τις 6 ίσοτιμες διακρίσεις του Πανελλήνιου Φοιτητικού Αρχιτεκτονικού Διαγωνισμού «Το γραφείο του αρχιτέκτονα»)

ΠΑΝΤΕΛΩΣ ΑΓΝΩΣΤΟΙ «Το Απρόβλεπτο»

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων (ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ), ο Τομέας Τεχνών και Ανθρωπιστικών Επιστημών του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΔΠΘ και η ΜΚΟ «Ένωση Πολιτών για την Παρέμβαση», συνδιοργανωτές του Α΄ Πανελλήνιου Διαγωνισμού Νέων Αρχιτεκτόνων και εικαστικών καλλιτεχνών, με θέμα «Το Απρόβλεπτο» και στα πλαίσια του 11ου Πανελλήνιου Αρχιτεκτονικού Συνεδρίου βρίσκονται στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσουν τα πέντε πρώτα βραβεία:

Στον Κωνσταντίνο Πέττα, α΄ βραβείο, για την πρωτότυπη δημιουργία καλλιτεχνικών έργων με ένα φυσικό υλικό, το θαλάσσιο φύκι, στο οποίο εντόπισε βιωματικές μνήμες και παραδοσιακές τεχνικές, μαθηματικές διαστάσεις και εικαστικές δυνατότητες με πρόσθετες οικολογικές αναζητήσεις.
Στη Ναταλία Μιχαηλίδου, β΄ βραβείο, για την ιδιοτυπία με την οποία απέδωσε την έννοια της γραμμικής και στροβιλώδους κίνησης στον χώρο σε συνδυασμό με την απρόβλεπτη ανάπτυξη μιας ιστορίας χρησιμοποιώντας σχέδιο και βίντεο.

Στον Ευστάθιο Ζούλια, γ΄ βραβείο, για τη νοηματική πυκνότητα των κολάζ και τις απρόβλεπτες συνδέσεις τους αποδίδοντας ποιητική διάσταση στη διαδοχή χάους και ευταξίας, σύγχυσης και διαφάνειας.
Στη Φωτεινή Χάνδρα, έπαινος, για την εικαστική ανάπτυξη στον χώρο των εσωτερικών οργάνων του ανθρωπίνου σώματος και την πρωτότυπη διερεύνηση της ανθρώπινης ανατομίας μέσω της παιδικής μνήμης.
Στην Ασπασία Κούβαρη, έπαινος, για τη συμπαγή κατασκευαστική και ζωγραφική εξερεύνηση των εννοιολογικών σχέσεων που διέπουν τα καθημερινά αντικείμενα με τον άνθρωπο.

Η κριτική επιτροπή αποτελούνταν από τους: Άγγελο Αντωνόπουλο, αν. καθηγητή της ΑΣΚΤ Αθηνών· Μιχαήλ Δωρή, αρχιτέκτονα πρώην Γ.Γ. ΥΠΠΟ· Ιωάννη Κολοκοτρώνη, αν. καθηγητή Ιστορίας της Τέχνης του ΤΑΜ/ΔΠΘ· Ευάγγελο Λυρούδια, αρχιτέκτονα και πρόεδρο του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ· Δήμητρα Τζουρμακλιώτου, συλλέκτρια, Δρ πολιτικός μηχ., μέλος «Ένωσης Πολιτών για την Παρέμβαση».

ΒΡΑΒΕΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ 2010

ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙ
ΜΩΒ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ – ΜΠΑΣΚΟΖΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗ ΔΑΡΕΙΑ

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΚΑΤ' ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΣΕ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΔΙΩΡΟΦΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
ΝΕΑΣ ΕΠΤΑΩΡΟΦΗΣ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ 16 ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ (STUDIOS)
ΑΜΠΑΚΟΥΜΚΙΝ ΔΑΜΙΑΝΟΣ, ΚΑΒΒΑΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, ΜΠΟΥΤΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

ΚΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ
ΚΑΛΛΙΡΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ και ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ
ΒΕΠΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ, ΝΕΟΚΟΣΜΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΜΑΛΙΑ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ – ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΑΣΚΕΠΟΥΣ ΝΕΩΡΙΟΥ ΤΟΥ ΜΟΡΟ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΙΣΤΙΟΠΛΟΪΑΣ
ΚΑΝΕΤΑΚΗ ΕΛΕΝΗ, ΚΑΝΕΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΚΑΝΕΤΑΚΗ ΖΩΗ

SHOP & TRADE – ΚΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, ΠΕΠΟΝΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, ΧΑΛΑΡΗ ΑΡΤΕΜΗ, ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΗΛΙΑΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΛΑΦΑΖΑΝΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, ΛΙΖΑΡΔΟΥ ΜΑΡΙΑΝΝΑ, ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΤΩΝ ΠΕΖΟΔΡΟΜΩΝ
ΕΚΑΤΕΡΩΘΕΝ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΑΡΑΠΙΤΣΑ
ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑ, ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΤΙΚΤΑΓΑΝΙΔΟΥ ΕΛΙΣΑΒΕΤ, ΣΥΡΙΑΝΝΗ ΑΝΝΑ, ΧΑΤΖΗ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, ΞΕΝΙΚΑΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, ΜΠΟΖΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΝΑ, ΚΑΤΣΙΚΑ ΚΥΡΙΑΚΗ, ΚΟΥΖΟΥΠΗ ΑΣΠΑΣΙΑ, ΧΑΤΖΗΣΑΒΒΑ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΚΤΗΡΙΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ-ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΦΑΡΟ ΨΥΧΙΚΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ-ΔΟΥΜΠΑΣ ΣΤΕΛΙΟΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ-ΔΟΥΜΠΑΣ ΑΠΣ

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ «ΠΑΡΑΜΑΝΑ» ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΘΕΡΜΗΣ
ΚΟΝΤΑΞΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΚΟΣΜΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ-ΕΛΕΝΗ, ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΠΥΡΟΣ

ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΩ ΚΗΦΙΣΙΑ
ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΤΗΛΕΜΑΧΟΣ, ΜΑΥΡΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

ΔΥΟ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΣΤΟΝ ΣΧΙΝΙΑ
ΚΑΡΥΔΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, ΤΖΩΡΑ ΜΑΡΙΑ

ΕΞΟΧΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟ ΜΑΝΗΣ, ΜΕΣΣΗΝΙΑ
ΝΤΩΝΑ ΣΟΦΙΑ, ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΟ ΚΟΛΕΓΙΟ ΤΙΡΑΝΩΝ
ΗΣΑΪΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΤΑΣΗΣ, ΚΟΝΤΟΒΟΥΡΚΗΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ, ΠΑΝΑΠΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΤΕΛΙΟΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΕΡΑΚΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ, ΠΑΥΛΟΥ ΣΙΛΙΑ

VILLA S, BIENNH – AT
BUERGER STEPHAN, ΚΑΤΣΩΤΑ ΔΗΜΗΤΡΑ

ΔΕΝΤΡΟΣΤΟΙΧΙΑ
ΑΓΚΑΘΙΔΗΣ ΑΣΤΕΡΙΟΣ, BURGEFF TILL, JUST MALTE

ΝΕΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΑΦΟΥ – ΚΥΠΡΟΣ
ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΟΛΩΝ, ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΚΑΡΑΔΗΜΑ ΧΡΥΣΟΥΛΑ, ΣΤΑΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΛΕΟΝΤΗΣ ΙΩΣΗΦ, ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΛΙΟΠΗ, ΠΟΛΙΤΗ ΙΣΜΗΝΗ

ΧΩΡΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΤΟΑ ΤΟΥ ΠΡΟΜΑΧΩΝΑ ΜΑΡΤΙΝΕΓΚΟ, ΣΤΟΑ ΜΑΚΑΣΙ
ΠΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ «ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΣΠΑΣΜΕΝΟ ΚΑΘΡΕΦΤΗ»
ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓΕΛΑ, ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΧΑΡΙΣ

ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΚΑΓΙΩΝ
ΚΟΥΤΣΟΥΔΑΚΗ-ΓΕΡΟΛΥΜΠΟΥ ΕΡΑΤΩ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΣΙΛΛΕΡ ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
ΚΟΛΩΝΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, ΤΣΑΣΗΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ, ΚΑΡΥΠΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΒΡΑΒΕΙΟ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΑΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΜΑΙΝΑΛΟΥ ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΙ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
ΚΙΖΗΣ ΠΑΝΝΗΣ, ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΛΛΥ

ΕΠΑΙΝΟΙ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ 4 ΕΞΟΧΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΟΥΝΤΑ
ΑΝΤΩΝΑΚΑΚΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΤΟΥ-ΑΝΤΩΝΑΚΑΚΗ ΑΛΕΚΑ,
ΚΑΥΚΑΛΑ ΒΑΣΙΑ, ΜΑΡΟΥΛΗ ΕΥΑ, ΜΟΥΣΑ ΜΥΡΙΑΝΘΗ

ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΤΡΙΝΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΡΑΧΗΛΑ ΜΑΝΗΣ
ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ ΝΙΚΗΤΑΣ, ΒΙΔΑΛΗ BIBIAN

ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΣΤΗΝ ΤΗΝΟ
ΧΟΥΠΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, BRAIDA ROMAIN, HENRIOT MAUD

ΒΡΑΒΕΙΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ 2010
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥΣ/ΑΓΡΟΤΙΚΟΥΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ